Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0189

Budúcnosť poľnohospodárstva a spoločná poľnohospodárska politika po roku 2027

Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. septembra 2025 o budúcnosti poľnohospodárstva a spoločnej poľnohospodárskej politike po roku 2027 (2025/2052(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na články 13, 38 a 39 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), ktorými sa ustanovuje spoločná poľnohospodárska politika (SPP) a jej ciele,

– so zreteľom na články 40 a 42 ZFEÚ, ktorými sa zavádza spoločná organizácia poľnohospodárskych trhov a ustanovuje rozsah, v akom sa pravidlá hospodárskej súťaže uplatňujú na výrobu poľnohospodárskych výrobkov a obchod s nimi,

– so zreteľom na článok 349 ZFEÚ, ktorým sa vymedzuje štatút najvzdialenejších regiónov a stanovujú podmienky na uplatnenie zmlúv v najvzdialenejších regiónoch,

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 19. februára 2025 s názvom Vízia pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo – Spoločné formovanie atraktívneho poľnohospodárstva a potravinárstva EÚ pre budúce generácie (COM(2025)0075),

– so zreteľom na prieskum Eurobarometra z roku 2024 s názvom Európania, poľnohospodárstvo a SPP[1],

– so zreteľom na smernicu Rady 98/58/ES z 20. júla 1998 o ochrane zvierat chovaných na hospodárske účely[2],

---

1 Prieskum Eurobarometra na žiadosť Európskeho parlamentu sa uskutočnil na jar 2024 od 7. februára do 3. marca v dvadsiatich siedmich členských štátoch EÚ.

2 Ú. v. ES L 221, 8.8.1998, s. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/58/oj.

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 29. januára 2025 s názvom Kompas konkurencieschopnosti pre EÚ (COM(2025)0030),

– so zreteľom na svoje uznesenie z 15. decembra 2022 o zvýšení viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027: odolný rozpočet EÚ pripravený na nové výzvy[1],

– so zreteľom na správu Maria Draghiho z 9. septembra 2024 s názvom Budúcnosť európskej konkurencieschopnosti,

– so zreteľom na správu Sauliho Niinistöa z 30. októbra 2024 s názvom Spoločne vo väčšom bezpečí: posilnenie civilnej a vojenskej pripravenosti a pohotovosti Európy,

– so zreteľom na správu Enrica Lettu z x. apríla 2024 s názvom Oveľa viac než len trh – rýchlosť, bezpečnosť, solidarita,

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 27. marca 2024 s názvom Budovanie budúcnosti v spojení s prírodou: podpora biotechnológií a biovýroby v EÚ (COM(2024)0137),

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1468 zo 14. mája 2024, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2021/2115 a (EÚ) 2021/2116, pokiaľ ide o normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu, režimy v záujme klímy, životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat, zmeny strategických plánov SPP, preskúmanie strategických plánov SPP a výnimky z kontrol a zo sankcií[2],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013[3],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2117 z 2. decembra 2021, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, nariadenie (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny,

---

1 Ú. v. EÚ C 177, 17.5.2023, s. 115.

2 Ú. v. EÚ L, 2024/1468, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1468/oj.

3 Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj Korigendum k záverečnému aktu (32021R2115R (03)), Ú. v. EÚ L 227, 1.9.2022, s. 136. Korigendum k záverečnému aktu (32021R2115R (02)), Ú. v. EÚ L 181, 7.7.2022, s. 35.

nariadenie (EÚ) č. 251/2014 o vymedzení, opise, obchodnej úprave, označovaní a ochrane zemepisných označení aromatizovaných vínnych výrobkov a nariadenie (EÚ) č. 228/2013 o osobitných opatreniach v oblasti poľnohospodárstva v prospech najvzdialenejších regiónov Únie[1],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013 z 13. marca 2013 o osobitných opatreniach v oblasti poľnohospodárstva v prospech najvzdialenejších regiónov Únie a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 247/2006[2],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2116 z 2. decembra 2021 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1306/2013[3],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 z 11. apríla 2024 o zemepisných označeniach vína, liehovín a poľnohospodárskych výrobkov, ako aj o zaručených tradičných špecialitách a nepovinných výrazoch kvality pre poľnohospodárske výrobky, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, (EÚ) 2019/787 a (EÚ) 2019/1753 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1151/2012[4],

– so zreteľom na európsku iniciatívu občanov s názvom Skoncujme s klietkovým chovom a na svoje uznesenie z 10. júna 2021 o tejto iniciatíve[5],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 9. mája 2023 o vykonávaní školského programu pre ovocie, zeleninu, mlieko a mliečne výrobky podľa nariadenia o spoločnej organizácii trhov[6],

– so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 26. marca 2025 s názvom Európska stratégia únie pripravenosti (JOIN(2025)0130),

---

1 Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 262, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2117/oj. Korigendum k záverečnému aktu (32021R2117R (04)), Ú. v. EÚ L 192, 31.7.2023, s. 34.

2 Ú. v. EÚ L 78, 20.3.2013, s. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/228/oj

3 Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 187, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj

4 Ú. v. EÚ L, 2024/1143, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj

5 Ú. v. EÚ C 67, 8.2.2022, s. 131.

6 Ú. v. EÚ C, C/2023/1063, 15.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1063/oj.

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 12. novembra 2021 s názvom Plán pre nepredvídané udalosti na zabezpečenie dodávok potravín a potravinovej bezpečnosti v čase krízy (COM(2021)0689),

– so zreteľom na rozhodnutie Komisie z 12. novembra 2021, ktorým sa zriaďuje skupina expertov pre Európsky mechanizmus pripravenosti a reakcie na krízu potravinovej bezpečnosti[1],

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 23. marca 2022 s názvom Zaistenie potravinovej bezpečnosti a posilnenie odolnosti potravinových systémov (COM(2022)0133),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 9. novembra 2022 s názvom Zabezpečenie dostupnosti a cenovej dostupnosti hnojív (COM(2022)0590),

– so zreteľom na správu Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo z roku 2024 s názvom Stav výživy a poľnohospodárstva 2024[2],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 19. októbra 2023 o generačnej obnove v poľnohospodárskych podnikoch budúcnosti v EÚ[3],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 13. decembra 2022 o dlhodobej vízii pre vidiecke oblasti EÚ – smerom k zabezpečeniu silnejších, prepojených, odolných a prosperujúcich vidieckych oblastí do roku 2040[4],

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 3. mája 2022 s názvom Ľudia na prvom mieste, zabezpečenie udržateľného a inkluzívneho rastu a využívanie potenciálu najvzdialenejších regiónov EÚ (COM(2022)0198),

– so zreteľom na stanovisko Európskeho výboru regiónov z 19. februára 2025 s názvom Ako by začlenenie iniciatívy Leader a participatívneho miestneho rozvoja do plánovania na obdobie po roku 2027 mohlo prispieť k lepšiemu vykonávaniu dlhodobej vízie pre vidiecke oblasti EÚ[5],

---

1 Ú. v. EÚ C 461 I, 15.11.2021, s. 1.
2 FAO, The State of Food and Agriculture 2024 – Value-driven transformation of agrifood systems (Stav výživy a poľnohospodárstva 2024 – Hodnotovo orientovaná transformácia agropotravinárskych systémov), Rím, 2024, https://doi.org/10.4060/cd2616en.
3 Ú. v. EÚ C, C/2024/2658, 29.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2658/oj
4 Ú. v. EÚ C 177, 17.5.2023, s. 35.
5 Ú. v. EÚ C, C/2025/1703, 26.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1703/oj

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. februára 2023 o oznámení Komisie o zabezpečení dostupnosti a cenovej dostupnosti hnojív[1],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 13. júna 2023 o posúdení nového oznámenia Komisie o najvzdialenejších regiónoch[2],

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. júna 2023 o zaistení potravinovej bezpečnosti a dlhodobej odolnosti poľnohospodárstva EÚ[3],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 15. februára 2017 o nízkorizikových pesticídoch biologického pôvodu[4],

– so zreteľom na správu zo 4. septembra 2024 s názvom Spoločná vízia poľnohospodárstva a potravinárstva v Európe, ktorú prijali zainteresované strany združené pod hlavičkou strategického dialógu o budúcnosti poľnohospodárstva EÚ,

– so zreteľom na stanovisko Európskeho výboru regiónov z 19. júna 2024 s názvom Budúcnosť spoločnej poľnohospodárskej politiky[5],

– so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru zo 17. januára 2024 s názvom Podpora autonómnej a udržateľnej výroby potravín: stratégie spoločnej poľnohospodárskej politiky na obdobie po roku 2027[6],

– so zreteľom na zistenia hodnotiacej podpornej štúdie Komisie z roku 2024 o režimoch podpory EÚ pre poľnohospodárstvo v najvzdialenejších regiónoch (POSEI), ktoré potvrdzujú účinnosť a význam tohto programu pre potravinovú bezpečnosť, územnú, sociálnu a hospodársku súdržnosť a pre zachovanie poľnohospodárskej činnosti v obzvlášť zraniteľných ostrovných a najvzdialenejších regiónoch[7];

---

1 Ú. v. EÚ C 283, 11.8.2023, s. 51.
2 Ú. v. EÚ C, C/2024/480, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/480/oj
3 Ú. v. EÚ C, C/2024/483, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/483/oj.
4 Ú. v. EÚ C 252, 18.7.2018, s. 184.
5 Ú. v. EÚ C, C/2024/5363, 17.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5363/oj.
6 Ú. v. EÚ C, C/2024/2099, 26.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2099/oj.
7 Európska komisia: Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, ECORYS, EZHZ AGROSYNERGIE a METIS, Hodnotiaca podporná štúdia o režimoch podpory EÚ pre poľnohospodárstvo v najvzdialenejších regiónoch (POSEI) a na menších ostrovoch v Egejskom mori– záverečná správa, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2024, https://data.europa.eu/doi/10.2762/926041.

– so zreteľom na správu Európskeho výboru regiónov zo 7. októbra 2024 s názvom Stav regiónov a miest v Európskej únii,

– so zreteľom na vyhlásenie koordinačnej skupiny vidieckeho paktu z 18. decembra 2024 o budúcnosti vidieckych oblastí a politiky rozvoja vidieka v Európskej únii,

– so zreteľom na analýzu Európskej centrálnej banky z júna 2025 o zvýšení výrobných nákladov, strate reálnej hodnoty a makroekonomických prognózach Európskej centrálnej banky týkajúcich sa miery inflácie zaznamenanej v eurozóne[1],

– so zreteľom na stanovisko Výboru pre životné prostredie, klímu a bezpečnosť potravín,

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (A10-0143/2025),

A. keďže spoločná poľnohospodárska politika (SPP) je základnou a dobre etablovanou politikou EÚ, ktorá zohráva strategicky dôležitú úlohu v súčasnom neistom geopolitickom kontexte a tvorí kľúčovú súčasť potravinovej bezpečnosti, obrany a strategickej autonómie EÚ;

B. keďže ciele SPP musia byť aj naďalej založené na zvýšení poľnohospodárskej výroby a produktivity a na prispení k primeranej životnej úrovni poľnohospodárskej komunity tým, že sa zvýšia príjmy a podporí sa stabilita, udržateľnosť a konkurencieschopnosť poľnohospodárstva a lesného hospodárstva EÚ, pričom sa prispeje k rozvoju vidieka; keďže sa musia zohľadniť osobitné charakteristiky poľnohospodárstva, najmä v súvislosti s výzvami súvisiacimi s klímou, krízami a konfliktmi; keďže SPP prispieva k potravinárskej výrobe a posilňuje jej odolnosť, pokiaľ ide o kvantitu, kvalitu a cenovú dostupnosť z hľadiska spotrebiteľov, a zároveň prispieva k výrobe surovín na rôzne účely súvisiace s biohospodárstvom;

C. keďže v súlade s Európskou stratégiou únie pripravenosti je potrebné dostať poľnohospodárstvo do popredia hospodárskeho a politického programu a uznať jeho úlohu ako rozhodujúceho prvku bezpečnostnej a obrannej politiky EÚ; keďže úrodná poľnohospodárska pôda má preto strategický význam a spolu s kvalitou pôdy, vody, vzduchu a biodiverzity je kľúčovým faktorom poľnohospodárskej výroby, ktorý sa musí chrániť;

---

[1] Európska centrálna banka, Makroekonomické prognózy odborníkov Eurosystému, jún 2025, https://www.ecb.europa.eu/press/projections/html/ecb.projections2025_eurosystemstaff~16a68fbaf4.sk.html.

D. keďže 14. januára 2025 vydalo viac ako 150 laureátov Nobelovej ceny a Svetovej ceny za výživu otvorený list, v ktorom vyzvali svetových lídrov, aby za prioritu urýchlene stanovili poľnohospodársky výskum, a to s cieľom uspokojiť potravinové potreby obyvateľov našej planéty, ktorých počet do roku 2050 podľa odhadov dosiahne 9,7 miliárd[1];

E. keďže poľnohospodárska produkcia v Európskej únii sa pravdepodobne zníži, ak sa súčasný politický rámec nezmení[2], čo povedie k zvýšeniu rizika potravinovej neistoty a potravinovej chudoby v EÚ a prispeje k celosvetovému nedostatku potravín, pričom sa dobrovoľne zanedbá jej agronomický potenciál;

F. keďže odvetvie lesného hospodárstva patrí do kompetencií členských štátov, a nie Európskej únie;

G. keďže SPP sa musí posilniť, ďalej zjednodušiť, spružniť a zmodernizovať, pričom sa musí zachovať jej súdržná štruktúra a zabezpečiť sa musí udržateľnosť poľnohospodárskej výroby EÚ v celom jej environmentálnom, sociálnom a hospodárskom rozmere; keďže je nevyhnutné umožniť poľnohospodárskemu odvetviu EÚ lepšie reagovať na potreby aktívnych poľnohospodárov, ako aj na očakávania európskej spoločnosti, pokiaľ ide o potravinovú bezpečnosť, nezávadnosť a kvalitu, zmierňovanie zmeny klímy a adaptáciu na ňu, odolnosť vodných zdrojov, duševné zdravie, generačnú obnovu a rodovú rovnosť; keďže je nevyhnutné znížiť byrokratickú záťaž a poskytnúť poľnohospodárom, poľnohospodárskym pracovníkom a ich komunitám primerané finančné prostriedky, aby mohli dosiahnuť primeranú životnú úroveň a ľahšie sa prispôsobili novým výzvam;

H. keďže je potrebné jasne zachovať dvojpilierovú štruktúru SPP; keďže táto štruktúra by mala zabezpečiť rovnováhu medzi podporou príjmu v rámci prvého piliera, ktorá prostredníctvom priamych platieb financovaných vo výške 100 % z prostriedkov EÚ pomáha poľnohospodárom zostať alebo stať sa životaschopnými a produkovať pre trh, a agroenvironmentálnymi opatreniami a investičnou podporou ako súčasťou dobre financovanej politiky rozvoja vidieka v rámci druhého piliera, s podporou založenou na spolufinancovaných

---

1 Ciechanover, A., Yonath, A. E., Riess, A. G., Adesina, A. A., Heeger, A., Fert, A., Leggett, A. J., Zeilinger, A., Patapoutian, A., Warshel, A., McDonald, A. B., Hershko, A., Barish, B. C., Marshall, B. J., Kobilka, B. K. a iní, List laureátov 2025: Hunger’s tipping point – An urgent call to transform food and nutrition security (Bod zvratu hladu – naliehavá výzva na zmenu potravinovej a výživovej bezpečnosti), 2025.

2 Európska komisia: Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, Výhľad EÚ v oblasti poľnohospodárstva na roky 2024 – 2035, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg, 2024, doi:10.2762/2329210.

opatreniach zameraných na lepšie riešenie konkrétnych situácií;

I. keďže konvergencia priamych platieb v rámci členských štátov aj medzi nimi je nevyhnutná na zaručenie spravodlivých podmienok podpory pre poľnohospodárov a na zabezpečenie spravodlivej hospodárskej súťaže na jednotnom trhu; zdôrazňuje, že priame platby predstavujú stabilný a predvídateľný podiel ročných príjmov poľnohospodárskych podnikov a že ich spravodlivé rozdelenie v celej Únii je nevyhnutné na zabránenie opúšťaniu pôdy, poskytovanie osobitnej podpory novým a mladým poľnohospodárom a zabezpečenie hospodárskej životaschopnosti poľnohospodárstva a regionálnej súdržnosti;

J. keďže vzhľadom na prebiehajúcu diskusiu o budúcnosti viacročného finančného rámca (VFR) je nevyhnutné zachovať oddelenosť prostriedkov SPP od ostatných a nezlúčiť ich do jedného národného fondu, aby sa zachoval komunitný charakter SPP a zabezpečili sa rovnaké podmienky pre poľnohospodárov vo všetkých členských štátoch;

K. keďže SPP odráža rozmanitosť regiónov, tradícií a poľnohospodárskych systémov EÚ vrátane širokej škály poľnohospodárskych štruktúr, typov poľnohospodárskej činnosti a výrobkov;

L. keďže akékoľvek zmeny súčasnej SPP alebo nové právne predpisy by sa mali zaviesť tak, aby sa zabezpečila stabilita odvetvia a väčšia právna istota pre poľnohospodárov a vlastníkov lesov, ktorí volajú po zjednodušení SPP, a to s cieľom zabezpečiť podporu príjmov a udržateľnosť a zohľadniť sezónne obmedzenia a potrebu dlhodobého plánovania poľnohospodárskej výroby; keďže takéto opatrenia by sa mali vypracovať na základe konzultácií so zainteresovanými stranami, mali by sa vyhýbať zbytočnej administratívnej záťaži, mali by umožňovať primerané prechodné obdobia a mali by byť podporované primeranými adaptačnými rozpočtami;

M. keďže SPP, ktorá predstavuje základný kameň Európskeho konsenzu o rozvoji, je vzhľadom na súčasné výzvy dôležitejšia ako kedykoľvek predtým; keďže SPP podporuje približne 9,1 milióna poľnohospodárskych podnikov v celej Európe, čo predstavuje 37 % pokles v počte poľnohospodárskych podnikov v porovnaní so 14,4 miliónmi podnikov podporovanými v roku 2005, a keďže tento pokles je sprevádzaný znížením príjmov poľnohospodárov o 12 % na hektár; keďže 77 % občanov EÚ súhlasí s tým, že prostredníctvom SPP si EÚ plní svoju úlohu neustále zabezpečovať 450 miliónom spotrebiteľom stabilné dodávky bezpečných, zdravých, udržateľných a vysoko kvalitných potravín za dostupné ceny; keďže vidiecke oblasti pokrývajú 83 % územia EÚ a žije v nich 30 % obyvateľstva EÚ; keďže poľnohospodárska pôda predstavuje 40 % územia EÚ a agropotravinársky sektor prispieva k HDP EÚ približne 7 %, pričom zamestnáva okolo 17 miliónov ľudí;

N. keďže podľa Eurostatu[1] je 93 % poľnohospodárskych podnikov v EÚ rodinnými podnikmi; keďže tento jedinečný európsky model treba zachovať, pretože zohráva kľúčovú úlohu z hľadiska odolnosti a hospodárskej životaschopnosti vidieckych oblastí;

O. keďže poľnohospodárstvo je viac než len práca, je to spôsob života zakorenený v prírode, v historickom, kultúrnom a tradičnom dedičstve a vo vidieckom spoločenstve a má pozitívny vplyv na spoločnosť a zasluhuje si viac uznania; keďže multifunkčnosť poľnohospodárstva v EÚ ponúka širokú škálu príležitostí na zamestnanosť a diverzifikáciu podnikateľskej činnosti vo vidieckych oblastiach, napríklad prostredníctvom agroturistiky, agropotravinárstva a biohospodárstva, výroby energie z obnoviteľných zdrojov, udržateľného cestovného ruchu, školských exkurzií a priameho predaja; keďže táto multifunkčnosť prispieva k inkluzívnemu rastu, komunitnému blahobytu a poskytovaniu sociálnych, vzdelávacích a zdravotných služieb vo vidieckych oblastiach;

P. keďže inflácia v oblasti potravín predstavovala v EÚ v rokoch 2022 a 2023 takmer 25 %, pričom v niektorých krajinách dosiahla závratných 50 %, čo malo závažné hospodárske a sociálne dôsledky a poukázalo na zásadnú potrebu stabilizácie poľnohospodárskych cien s cieľom zabezpečiť makroekonomickú stabilitu a hospodársku bezpečnosť;

Q. keďže priame platby na plochu majú zásadný význam z hľadiska ekonomickej udržateľnosti európskeho poľnohospodárstva, zohrávajú kľúčovú úlohu pri zachovaní udržateľnej výroby a zabezpečovaní toho, aby poľnohospodári dostávali spravodlivý a primeraný príjem, čím sa zvyšuje ziskovosť, zabezpečuje stabilita a zaručuje minimálna úroveň bezpečnosti; keďže by sa mala zabezpečiť zvýšená podpora pre ženy, začínajúcich, mladých a rodinných poľnohospodárov, malé a stredné podniky – najmä tie pôsobiace v znevýhodnených oblastiach, ako aj pre odvetvia podporované zo sociálno-ekonomických alebo environmentálnych dôvodov;

R. keďže je dôležité zabezpečiť, aby platby pomoci v rámci prvého piliera SPP smerovali všetkým aktívnym profesionálnym poľnohospodárom, ktorých príjem pochádza čiastočne alebo úplne z poľnohospodárskej výroby, či už pracujú na plný alebo čiastočný úväzok;

S. keďže tieto priame platby by mali prispieť k posilneniu konkurencieschopnosti a zlepšeniu udržateľnosti a odolnosti poľnohospodárskeho odvetvia EÚ, pričom by mali odrážať osobitné potreby a regionálnu rozmanitosť; keďže hlavnou hnacou silou

---

[1] Eurostat, Poľnohospodárska štatistika – rodinné poľnohospodárske podniky v EÚ, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Agriculture_statistics_-_family_farming_in_the_EU.

ziskovosti poľnohospodárov musí byť aj naďalej výroba zdravých potravín, a to s možnosťou doplnenia príjmov prostredníctvom činností, ako sú výroba energie, zachytávanie uhlíka či udržateľný cestovný ruch;

T. keďže v rámci VFR na roky 2021 – 2027 sa prostriedky pridelené na SPP v porovnaní s predchádzajúcim VFR znížili v nominálnom aj reálnom vyjadrení; keďže celkové výdavky EÚ na SPP sa v posledných rokoch výrazne znížili, a to i napriek výraznému zvýšeniu ambícií SPP v oblasti životného prostredia; keďže toto zníženie má významný vplyv na príjmy poľnohospodárov;

U. keďže poľnohospodári čelia rastúcej cenovej volatilite, ktorá vyplýva z výkyvov na svetových trhoch a v európskej výrobe v dôsledku globalizovanej povahy potravinového dodávateľského reťazca, o čom svedčí nedávny prílev obilia z krajín mimo EÚ a zvýšenie cien hnojív; keďže zároveň zápasia s makroekonomickou a geopolitickou neistotou, zdravotnými krízami, šíriacimi sa chorobami zvierat, trendom koncentrácie trhu, prebytkom v určitých európskych odvetviach a nepredvídateľnosťou výnosov v dôsledku častejších extrémnych poveternostných javov a prírodných katastrof súvisiacich s klímou;

V. keďže európske poľnohospodárstvo musí riešiť nové a narastajúce výzvy a plniť priority EÚ ako potravinová bezpečnosť a odolnosť proti zmene klímy; keďže si to vyžaduje, aby sa v budúcom VFR zvýšil rozpočet na SPP v stálych cenách, pretože ide o jednu z politických priorít EÚ, ktorej cieľom je zabrániť strate reálnej hodnoty platieb a reagovať na súčasné aj budúce výzvy v EÚ;

W. keďže v prípade, že VFR sa neprispôsobí inflácii, mohlo by to viesť k strate až 54 % prostriedkov SPP – t. j. 250 miliárd EUR do roku 2034, čo by vážne oslabilo schopnosť EÚ zachovať si potravinovú sebestačnosť a účinne reagovať na vnútorné a globálne požiadavky;

X. keďže poľnohospodárske príjmy zostávajú pod priemerom zvyšku hospodárstva v takmer všetkých členských štátoch, pričom predstavujú 47 % priemerných hrubých miezd a platov v hospodárstve EÚ, a keďže ľudia žijúci v mestských oblastiach majú vo všeobecnosti vyšší príjem ako ľudia žijúci vo vidieckych oblastiach, čo vedie k nerovnostiam a vylúčeniu; keďže poľnohospodári vo veku do 40 rokov majú v priemere najnižšie príjmy na úrovni EÚ; keďže budúca SPP musí zabezpečiť spravodlivé odmeňovanie a ochranu poľnohospodárov a poľnohospodárskych pracovníkov, čo umožní udržať výrobné činnosti v celej Únii, a to aj v oblastiach s prírodnými obmedzeniami, a spĺňať normy kvality a požiadavky na bezpečnosť potravín v prospech občanov;

Y. keďže poľnohospodári sú vystavení zvýšenému pracovnému stresu spôsobenému dlhým pracovným časom, sociálnou izoláciou, finančnou neistotou, administratívnymi a regulačnými požiadavkami,

poveternostnými javmi súvisiacimi s klímou alebo novými chorobami rastlín a zvierat; keďže prístup poľnohospodárov k službám starostlivosti o duševné zdravie je stále obmedzený;

Z. keďže je nevyhnutné posilniť postavenie poľnohospodárov v agropotravinovom dodávateľskom reťazci, náležite uznať ich úlohu a zabezpečiť podmienky spravodlivej hospodárskej súťaže, produktivity, odolnosti a efektívnosti na jednotnom trhu; keďže je dôležité zaručiť úplný súlad s právnymi predpismi o nekalých obchodných praktikách[1], zabezpečiť spravodlivé platby za poľnohospodárske výrobky, ako aj zvýšiť transparentnosť pri tvorbe cien a podporiť lepšie nástroje na riadenie vplyvov rizík a kríz; keďže náležite sa musia zohľadniť a monitorovať aj vonkajšie otrasy a faktory mimo kontroly poľnohospodárov, ako sú trhové krízy alebo prírodné katastrofy, ktoré vplývajú na ich konkurencieschopnosť a udržateľnosť v rámci celého hodnotového reťazca;

AA. keďže poľnohospodárske družstvá, ktoré vytvorili a riadia samotní poľnohospodári, ako aj organizácie výrobcov, združenia organizácií výrobcov a miestne akčné skupiny posilňujú postavenie prvovýrobcov vo výrobnom reťazci spájaním úsilia, koordináciou investícií a zmierňovaním fragmentácie odvetvia; keďže vo Vízii pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo sa uznáva, že silnejšie kolektívne vyjednávanie v rámci poľnohospodárstva má zásadný význam z hľadiska zatraktívnenia tohto odvetvia;

AB. keďže odvetvie poľnohospodárstva EÚ stále čelí generačnému poklesu; keďže v roku 2020 mala väčšina (57,6 %) poľnohospodárov (bez ohľadu na pohlavie) viac ako 55 rokov, pričom poľnohospodári vo veku do 35 rokov predstavovali približne 6 %, z ktorých iba 1,7 % boli ženy, a keďže v mnohých členských štátoch má veľmi vysoký podiel poľnohospodárov viac ako 65 rokov;

AC. keďže generačná obnova má zásadný význam pre budúcnosť európskeho poľnohospodárstva, potravinovú bezpečnosť, prosperitu vidieckych oblastí a zachovanie vidieckeho spôsobu života; keďže medzi hlavné prekážky brániace tomu, aby sa niekto stal poľnohospodárom, patrí cena a obmedzená dostupnosť pôdy, všeobecne nízka ziskovosť poľnohospodárskych činností, štrukturálne výzvy, ktorým čelia vidiecke oblasti v súvislosti s investíciami a podstupovanými rizikami, administratívne požiadavky a vnímanie tohto sektora; keďže pozornosť by sa mala venovať aj ďalším faktorom, ako sú nedostatok vlastného kapitálu, zložitý prístup k úverom (najmä pre ženy a mladých poľnohospodárov), potreba technických a sprievodných služieb a podporných opatrení, vplyvy zmeny klímy, vysoké vstupné a ďalšie výrobné náklady a šírenie

---

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/633 zo 17. apríla 2019 o nekalých obchodných praktikách vo vzťahoch medzi podnikmi v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci (Ú. v. EÚ L 111, 25.4.2019, s. 59, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/633/oj).

chorôb prenášaných vektormi, ktoré môžu predstavovať značné prekážky brániace vstupu mladých ľudí, žien a začínajúcich poľnohospodárov do tohto odvetvia;

AD. keďže mladí ľudia, ženy a začínajúci poľnohospodári majú potenciál rozvíjať nové podnikateľské nápady, zavádzať nové technológie a uplatňovať udržateľné poľnohospodárske metódy; keďže by sa mali podporovať systémy, ktoré kombinujú udržateľnosť, zavádzanie technológií a medzigeneračné partnerstvá s cieľom uľahčiť nástupníctvo v poľnohospodárskych podnikoch; keďže silnejšie synergie medzi iniciatívami na podporu zamestnanosti mladých ľudí, SPP a politikami rozvoja vidieka sú nevyhnutné na podporu generačnej obnovy a na zabezpečenie toho, aby mladí ľudia zostali vo vidieckych oblastiach;

AE. keďže ženy pri vstupe do poľnohospodárskeho odvetvia stále čelia väčším výzvam a keďže miera zamestnanosti žien vo vidieckych oblastiach je neustále nižšia ako miera zamestnanosti mužov; keďže počet poľnohospodárskych podnikov riadených ženami sa medzi jednotlivými členskými štátmi výrazne líši; keďže rodová rovnosť je základnou zásadou EÚ a obmedzenie vyľudňovania vidieka vo veľkej miere závisí od zabezpečenia rovnakých príležitostí pre ženy a mladých ľudí; keďže s cieľom riešiť osobitné výzvy, ktorým čelia ženy v poľnohospodárstve, by Komisia a členské štáty mali zabezpečiť, aby sa ich osobitné potreby zohľadnili v národných strategických plánoch SPP prostredníctvom cielených intervencií;

AF. keďže nové vidiecke hodnotové reťazce v oblasti biohospodárstva ponúkajú nové obchodné príležitosti na diverzifikáciu zdrojov príjmov pre poľnohospodársky sektor, podporujú vytváranie pracovných miest a podnikanie na vidieku, pričom pomáhajú lepšie využívať vedľajšie poľnohospodárske produkty; keďže medzi príklady ich využívania patrí výroba energie prostredníctvom výroby bioplynu v poľnohospodárskom podniku alebo výroba a spracovanie vlny a iných prírodných vlákien; keďže v tejto súvislosti je tiež dôležité zdôrazniť dodatočné príjmové možnosti, ktoré majú poľnohospodári k dispozícii vďaka výrobe energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou o obnoviteľných zdrojoch energie[1], napr. pokiaľ ide o biopalivá, čo takisto prispieva k posilneniu energetickej sebestačnosti EÚ; keďže uhlíkové pôdohospodárstvo má potenciál podporovať ciele EÚ v oblasti klímy tým, že podporuje sekvestráciu uhlíka v pôde a biomase; keďže v rámci využívania poľnohospodárskych výrobkov a pôdy by mali mať prednosť potraviny a krmivá pred inými spôsobmi využitia;

---

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2413 z 18. októbra 2023, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2018/2001, nariadenie (EÚ) 2018/1999 a smernica 98/70/ES, pokiaľ ide o podporu energie z obnoviteľných zdrojov, a ktorou sa zrušuje smernica Rady (EÚ) 2015/652 (Ú. v. EÚ L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

AG. keďže krátke výrobné reťazce, v rámci ktorých sa výroba, spracovanie a balenie uskutočňujú v tom istom regióne, pomáhajú zachovať pridanú hodnotu na miestnej úrovni a tým zabezpečujú viac pracovných miest v danej oblasti; keďže takéto miestne orientované, územne zakotvené, odolné a udržateľné agropotravinové systémy znižujú závislosť od vonkajších vstupov, posilňujú potravinovú bezpečnosť EÚ a prispievajú k revitalizácii vidieckych oblastí;

AH. keďže je nevyhnutné zabrániť negatívnym vplyvom na poľnohospodársku výrobu EÚ, a to prostredníctvom podpory flexibilných a účinných nástrojov na podporu najzraniteľnejších a strategických odvetví v prípade, že čelia výzvam vyplývajúcim zo štrukturálnych zmien, prírodných a meteorologických katastrof (najmä v kontexte zmeny klímy), trhovej nerovnováhy, uzatvárania obchodných dohôd, ako aj možných dôsledkov pre odvetvie poľnohospodárstva EÚ spojených s vykonávaním nových politík EÚ;

AI. keďže tieto výzvy môžu mať priame dôsledky na potravinovú bezpečnosť a vidiecke hospodárstva a komunity, a preto je nevyhnutné zlepšiť prevenciu a riadenie rizík a adaptáciu na ne, a to aj prostredníctvom posilnených a prispôsobených mechanizmov a infraštruktúry podporovanej z finančných zdrojov mimo SPP;

AJ. keďže SPP by mala uznať významné environmentálne prínosy udržateľného poľnohospodárstva a chovu hospodárskych zvierat, ku ktorým prispievajú aj postupy a plodiny, napr. pokiaľ ide o lesné hospodárstvo, agrolesníctvo, včelárstvo, bielkovinové plodiny a dreviny, ekologické poľnohospodárstvo, textilné vlákna a rozvíjajúce sa odvetvia ako biohospodárstvo; keďže odvetvové stratégie pre ovocie a zeleninu, víno, olivový olej, stolové olivy, zemiaky, cukrovú repu a včelárstvo by sa mali zachovať a chrániť;

AK. keďže podľa Európskej environmentálnej agentúry sucho spôsobilo v EÚ ročné hospodárske straty až do výšky 9 miliárd EUR a táto suma by mohla popri stratách spôsobených inými dôsledkami zmeny klímy dosiahnuť do roku 2100 až 28,6 miliardy EUR; keďže poľnohospodári v celej EÚ zažívajú zmenu klímy bezprostredne, pričom sú svedkami rastúcej dezertifikácie a straty poľnohospodárskej produktivity, čo predstavuje osobitné výzvy pre regióny Stredozemia; keďže extrémne poveternostné javy, ako sú čoraz väčšie záplavy a suchá, ohrozujú potravinovú bezpečnosť EÚ;

AL. keďže poľnohospodárstvo, voda a pôda sú neoddeliteľne prepojené; keďže dostupnosť týchto prírodných zdrojov a udržateľné hospodárenie s nimi sú nevyhnutné na zabezpečenie dostatočnej a kvalitnej výroby potravín;

AM. keďže efektívne využívanie živín je nevyhnutné na zníženie závislosti EÚ od chemických hnojív, obmedzenie emisií skleníkových plynov a

zlepšenie zdravia pôdy; keďže smernica o dusičnanoch[1] vo svojej súčasnej podobe obmedzuje používanie spracovaného živočíšneho hnoja vrátane zhodnoteného dusíka z hnoja (RENURE), a to i napriek vedeckým dôkazom, ktoré potvrdzujú ich bezpečné používanie; keďže Spoločné výskumné centrum (JRC) dospelo k záveru, že nahradenie syntetických minerálnych hnojív hnojivami RENURE nevedie k zvýšenému uvoľňovaniu dusičnanov do vody; keďže to vytvára zbytočné regulačné prekážky pre poľnohospodárov, ktorí sa snažia uzavrieť kolobeh živín a znížiť vplyv na životné prostredie;

AN. keďže rastúca nestabilita svetového obchodu si vyžaduje upraviť obchodnú politiku EÚ a pravidlá medzinárodného obchodu, najmä v rámci Svetovej obchodnej organizácie, s cieľom chrániť agropotravinárske systémy Únie prostredníctvom zabezpečenia spravodlivých a udržateľných podmienok hospodárskej súťaže založených na reciprocite a účinnej ochrane obchodu;

AO. keďže dovoz poľnohospodárskych výrobkov do EÚ, ktoré sa vyrábajú podľa nižších noriem a s nižšími výrobnými nákladmi ako tie vyrábané v EÚ a zodpovedajúce najvyšším normám, je prekážkou schopnosti našich výrobcov dosiahnuť spravodlivé ceny a ziskovosť na trhu; keďže to predstavuje potenciálne riziká pre verejné zdravie a zdravie rastlín a zvierat, a to aj v dôsledku šírenia škodcov a chorôb; keďže je potrebné, aby sa v medzinárodných obchodných dohodách zabezpečila reciprocita;

AP. keďže je nevyhnutné modernizovať fyzickú a digitálnu infraštruktúru, ktorá je základom efektívneho vývozu agropotravinových výrobkov EÚ, s cieľom posilniť odolnosť poľnohospodárstva EÚ vytvorením diverzifikovaných vývozných trhov;

AQ. keďže Svetová zdravotnícka organizácia odporúča ako súčasť pestrej a vyváženej stravy konzumáciu strukovín, ovocia a zeleniny, ako aj primeranú konzumáciu bielkovín vrátane bielkovín živočíšneho pôvodu; keďže mäso a iné živočíšne výrobky sú cenným zdrojom bielkovín s vysokou biologickou hodnotou a základných mikroživín; keďže udržateľný chov hospodárskych zvierat významne prispieva k ochrane biodiverzity, prevencii lesných požiarov, údržbe krajiny, zabezpečovaniu pôdnych živín a potravinovej bezpečnosti, ako aj k zachovaniu národnej kultúry a dedičstva; keďže Komisia vo svojom oznámení o dlhodobej vízii pre vidiecke oblasti EÚ uznala význam vypracovania dlhodobej stratégie pre odvetvie chovu hospodárskych zvierat a oznámila zavedenie osobitného pracovného okruhu na túto tému; keďže cielené investície do chovateľských techník a iných inovatívnych riešení môžu znížiť emisie z chovu hospodárskych zvierat a zároveň zabezpečiť produktivitu a dobré životné podmienky zvierat;

---

[1] Smernica Rady 91/676/EHS z 12. decembra 1991 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (Ú. v. ES L 375, 31.12.1991, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj).

AR. keďže približne 70 % surovín, ktoré sú nevyhnutné na výrobu krmiva bohatého na bielkoviny potrebného v EÚ, sa musí dovážať z krajín mimo EÚ, pretože EÚ má značný deficit v produkcii rastlinných bielkovín; keďže Európsky parlament a členské štáty opakovane požadovali zmysluplný bielkovinový plán EÚ s cieľom zvýšiť produkciu bielkovinových plodín v EÚ a znížiť tak túto vysokú mieru závislosti;

AS. keďže sú potrebné posilnené synergie s inými nástrojmi EÚ, ako je Horizont Európa a politika súdržnosti, aby sa tak uľahčila integrácia výsledkov výskumu do praktických poľnohospodárskych riešení prispôsobených miestnym podmienkam, podporili sa inovácie a posilnil sa hospodársky rozvoj; keďže zvýšená pripojiteľnosť, lepšie digitálne zručnosti a zavádzanie autonómnych technológií vo vidieckych oblastiach sú nevyhnutné na to, aby sa zvýšila konkurencieschopnosť odvetvia a jeho odolnosť proti zmene klímy a vidiecke oblasti získali na atraktívnosti pre mladšie generácie a kvalifikovaných odborníkov;

AT. keďže väčšina biotechnologického výskumu sa v súčasnosti uskutočňuje mimo EÚ; keďže takýto výskum sa často zameriava na agroekonomické otázky, ktoré sú z hľadiska EÚ relevantné len čiastočne, čo vedie k potenciálnym stratám investícií aj príležitostí pre poľnohospodárov v EÚ; keďže EÚ by preto mala investovať do rozvoja biotechnológií prispôsobených jej vlastným poľnohospodárskym potrebám; keďže zrušenie povolení na uvedenie prípravkov na ochranu rastlín na trh bez dostupných účinných alternatív vystavuje poľnohospodárov škodcom a chorobám, znižuje ich ziskovosť a konkurencieschopnosť, zvyšuje plytvanie potravinami a predstavuje hrozbu pre potravinovú bezpečnosť;

AU. keďže EÚ vytvorila sériu vesmírnych programov (EGNOS a Galileo) a programov pozorovania Zeme (Copernicus), ktoré majú významný potenciál podporiť monitorovanie vykonávania SPP s cieľom umožniť poľnohospodárom a lesníkom získať presné údaje o pôde, ktorú spravujú, a v prípade potreby zjednodušiť a znížiť administratívnu záťaž;

AV. keďže vidiecke oblasti EÚ tvoria 83 % územia EÚ a žije v nich 137 miliónov ľudí; keďže budúcnosť a prosperita vidieckych oblastí sú mimoriadne dôležité z hľadiska potravinovej bezpečnosti, autonómie a odolnosti Európy; keďže agropotravinárske systémy umožnili počas nedávnych kríz nepretržitý prístup k bezpečným a kvalitným potravinám, hoci inflácia vytvára tlak na dostupnosť potravín; keďže politiky musia podporovať tak poľnohospodárstvo ako hlavnú činnosť, ako aj hospodársku diverzifikáciu prostredníctvom rozvoja udržateľného vidieckeho cestovného ruchu, malých podnikov, remesiel a miestnych služieb, aby boli vidiecke regióny životaschopné a atraktívne; keďže výroba energie môže pre poľnohospodárov vytvoriť dodatočné toky príjmov, ale nemala by mať vplyv na výrobu potravín; keďže iniciatíva LEADER a miestny rozvoj

vedený komunitou sa osvedčili ako cenné nástroje udržateľného rozvoja a sú jadrom politík EÚ; keďže samotná SPP nemôže poskytnúť riešenia na všetky potreby a výzvy, ktorým čelia vidiecke oblasti;

AW. keďže SPP by mala zohrávať úlohu v harmonickom rozvoji EÚ posilňovaním hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, a preto musia oblasti s prírodnými obmedzeniami, ako sú horské, suché, ostrovné, pohraničné, najvzdialenejšie a znevýhodnené regióny, naďalej dostávať kompenzáciu za dodatočné náklady spojené s ich geografickými alebo demografickými obmedzeniami, aby sa tak v týchto oblastiach zabránilo ukončovaniu poľnohospodárskej činnosti a následnému vyľudňovaniu; keďže je nevyhnutné uznať dôležitú úlohu, ktorú na týchto územiach zohrávajú poľnohospodári, pokiaľ ide o zabezpečovanie environmentálnych, hospodárskych a sociálnych služieb;

AX. keďže najvzdialenejšie regióny čelia z dôvodu svojej geografickej polohy osobitným výzvam; keďže program POSEI uplatňuje intervencie v rámci prvého piliera SPP prispôsobené špecifikám najvzdialenejších regiónov; keďže program POSEI má zásadný význam pre zachovanie poľnohospodárskej činnosti a zabezpečenie dodávok potravín a poľnohospodárskych výrobkov v týchto regiónoch; keďže vykonávanie tohto programu je dôležité a zaznamenalo úspech, najmä pokiaľ ide o zvyšovanie produkcie určenej na miestnu spotrebu, ako to dokazujú správy Komisie o vykonávaní v rokoch 2006 – 2014 a 2015 – 2019; keďže však rozpočtové prostriedky programu POSEI neboli od roku 2007 revidované, čo viedlo ku kumulatívnemu znehodnoteniu o najmenej 36 % v dôsledku inflácie; keďže to výrazne obmedzilo úroveň podpory EÚ, ktorá je k dispozícii pre poľnohospodárov v najvzdialenejších regiónoch, a keďže je jednoznačne potrebné upraviť finančné prostriedky programu POSEI s cieľom kompenzovať toto znehodnotenie;

AY. keďže konkurencieschopné odvetvie poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva môže naďalej zohrávať dôležitú úlohu pri dosahovaní cieľov v oblasti bezpečnosti dodávok potravín, verejného zdravia a ochrany životného prostredia v súlade s politikami Únie, pričom poľnohospodárov treba stimulovať a odmeňovať za ich príspevok a pomáhať im znížením zbytočnej regulačnej a administratívnej záťaže v súvislosti s opatreniami, ktoré prijímajú;

AZ. keďže európski poľnohospodári vynaložili v rámci SPP značné úsilie, aby do svojej činnosti začlenili environmentálne a klimatické ciele v súlade s požiadavkami stanovenými v právnych predpisoch EÚ a poľnohospodárstvo sa tak mohlo prispôsobiť narastajúcim výzvam a krízam spôsobeným zmenou klímy; keďže poľnohospodári stoja s ohľadom na zmenu klímy už teraz v prvej línii a zohrávajú kľúčovú úlohu pri ochrane životného prostredia a pôdy, pričom emisie

skleníkových plynov z poľnohospodárstva klesli v EÚ v rokoch 2005 až 2023 podľa odhadov celkovo o 7 %[1];

BA. keďže je nevyhnutné zabezpečiť, aby požiadavky kondicionality a environmentálne záväzky v rámci SPP zohľadňovali rozmanitosť poľnohospodárstva v EÚ a nepredstavovali pre poľnohospodárov, najmä tých najzraniteľnejších, neprimeranú administratívnu záťaž; keďže medzi povinnou povahou určitých opatrení a systémom založeným na stimuloch treba nájsť lepšiu rovnováhu, ktorá poľnohospodárom umožní dobrovoľne prijať udržateľnejšie poľnohospodárske postupy, a to bez toho, aby to viedlo k zníženiu výroby potravín, čím sa zabezpečí ich konkurencieschopnosť a ziskovosť a poskytne sa dostatočná flexibilita na nájdenie riešení vhodných na miestnej úrovni;

BB. keďže je potrebné vykonať kumulatívne hodnotenie právnych predpisov súvisiacich so Zelenou dohodou s cieľom posúdiť ich celkový vplyv na agropotravinársky sektor vrátane regulačnej súdržnosti, administratívneho zaťaženia, konkurencieschopnosti a schopnosti sektora zabezpečiť potravinovú bezpečnosť a strategickú odolnosť;

BC. keďže SPP by mala pri ukladaní dodatočných obmedzení prístupu k pôde zohľadňovať regióny, v ktorých existuje silná konkurencia medzi rozvojom miest a poľnohospodárstvom, s cieľom zachovať poľnohospodárstvo v týchto oblastiach;

BD. keďže úspech inovácií v poľnohospodárstve závisí nielen od technologického pokroku, ale aj od účinnej výmeny poznatkov a aktívneho zapojenia poľnohospodárov do výskumných a inovačných procesov; keďže nástroje ako poľnohospodársky vedomostný a inovačný systém (AKIS), operačné skupiny v rámci EIP-AGRI a projekty viacerých subjektov podporované z programu Horizont Európa ukázali hodnotu spoločnej tvorby, miestneho prispôsobenia a silnejších väzieb medzi poľnohospodármi, výskumníkmi a poradcami;

Cesta ku konkurencieschopnému a udržateľnému poľnohospodárstvu

1. konštatuje, že Komisia 16. júla 2025 spolu so svojím návrhom nového viacročného finančného rámca na roky 2028 – 2034 predložila legislatívne návrhy na reformu SPP; trvá však na tom, že pozícia Európskeho parlamentu k budúcnosti SPP a poľnohospodárstva EÚ zostáva v súlade s týmto uznesením;

2. berie na vedomie správu Komisie s názvom Vízia pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo ako sľubný plán pre SPP po roku

---

[1] Európska environmentálna agentúra, Emisie skleníkových plynov z poľnohospodárstva v Európe, https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/greenhouse-gas-emissions-from-agriculture.

2027, ktorá obsahuje dôležité vstupy založené generačnej obnove, konkurencieschopnosti, udržateľnosti, odolnosti, zjednodušení a väčšej reciprocite obchodných noriem a dôraz kladie na inovácie s cieľom dosiahnuť hospodársku, sociálnu a environmentálnu udržateľnosť, na uprednostňovanie stimulov pred obmedzeniami a na spravodlivejšie zameranie podpory SPP; v rámci tohto prístupu uznáva obnovený dôraz na tradičné základné ciele SPP zakotvené v článku 39 ZFEÚ; zdôrazňuje, že na dosiahnutie týchto cieľov je dôležité zabezpečiť samostatný rozpočet SPP;

3. zdôrazňuje, že poľnohospodárstvo zohráva zásadnú úlohu pri zaisťovaní potravinovej bezpečnosti v rámci EÚ i mimo nej, ako aj pri ochrane ľudského zdravia, zachovávaní biodiverzity a zdravej pôdy a vody a sociálnej súdržnosti; zdôrazňuje, že budúca SPP by mala zjednodušiť prístup k opatreniam na zmierňovanie zmeny klímy a adaptáciu na ňu a že poľnohospodári by mali byť odmeňovaní za úsilie vynakladané v tejto oblasti; zdôrazňuje, že poľnohospodári zohrávajú kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní udržateľnosti európskej poľnohospodárskej výroby v celom jej environmentálnom, sociálnom a hospodárskom rozmere a zároveň prispievajú k potravinovej bezpečnosti a strategickej autonómii, a preto by sa mali podporovať; žiada, aby sa pred navrhnutím akýchkoľvek nových právnych predpisov, ktoré by pre poľnohospodárov zavádzali nové požiadavky a byrokratickú záťaž, vykonali posúdenia vplyvu, ktoré zohľadnia dôsledky na úrovni poľnohospodárskych podnikov, a žiada, aby sa preskúmali všetky existujúce povinnosti; žiada, aby poľnohospodárstvo zostalo politikou EÚ a nebolo zahrnuté do jednotného fondu, a to s cieľom zabezpečiť jednotné podmienky v členských štátoch;

4. požaduje, aby sa v budúcom VFR zvýšil osobitný rozpočet SPP, ktorý bude indexovaný o infláciu prostredníctvom každoročného prehodnotenia, s cieľom zaistiť bezpečnosť dodávok potravín bez ohľadu na nestabilitu obchodu vyplývajúcu z nestability geopolitického prostredia; zdôrazňuje, že SPP bez primeraných prostriedkov už viac nebude kľúčovou hnacou silou zabezpečenia hospodárskej, environmentálnej a sociálnej udržateľnosti európskeho poľnohospodárstva ani nebude schopná zaručovať spravodlivý príjem a spravodlivé podmienky pre subjekty pôsobiace v odvetví poľnohospodárstva a garantovať plne funkčný jednotný trh; žiada, aby finančné zdroje vyčlenené na SPP zostali v rozpočte viazané na tento účel, najmä pokiaľ ide o priame platby; dôrazne nesúhlasí s tým, aby členské štáty mohli využívať rozpočet SPP ako súčasť celkového balíka na iné účely ako na poľnohospodárstvo; zdôrazňuje, že primeraný rozpočet pomôže zaručiť zachovanie spoločnej politiky;

5. vyzýva Komisiu a spoluzákonodarcov, aby zachovali pevnú a účelovo viazanú podporu príjmu ako kľúčovú zložku SPP po roku 2027, pričom by mali uznať jej zásadnú úlohu, pokiaľ ide o zabezpečovanie výroby potravín spĺňajúcich vysoké normy kvality a zdravia pre spotrebiteľov v EÚ, zabezpečovanie stability poľnohospodárov s

ohľadom na volatilitu trhu a extrémne poveternostné javy, zaisťovanie ich primeranej životnej úrovne, zaručenie bezpečnosti dodávok a budovanie sebestačnosti v oblasti potravín a krmív; domnieva sa, že je potrebné zároveň zohľadniť súčasnú situáciu regiónov na vonkajších hraniciach EÚ;

6. vyjadruje obavy z možných rozpočtových revízií v rozpočte EÚ na obdobie po roku 2027 vrátane možnej centralizácie tokov financovania; vyslovuje varovanie, že integrácia SPP s inými oblasťami financovania, ako sú súdržnosť, regionálny rozvoj a rybárstvo, by mohla oslabiť osobitnú úlohu poľnohospodárskej politiky;

7. zdôrazňuje, že je potrebné, aby si SPP v období po roku 2027 zachovala vlastný právny a inštitucionálny status; zdôrazňuje, že je dôležité zachovať rozpočet SPP ako samostatný, oddelený a vyhradený rozpočet prispôsobený špecifickým potrebám európskeho poľnohospodárskeho sektora; vyzýva Komisiu, aby znížila administratívne zaťaženie a zabezpečila poľnohospodárom priamy prístup k podpore bez nadmerného spoliehania sa na externých poradcov;

8. opätovne potvrdzuje, že je dôležité zachovať SPP ako samostatnú a osobitnú politiku, ktorá slúži ako partnerstvo medzi poľnohospodárstvom a spoločnosťou a medzi Európou a jej poľnohospodármi, pričom im poskytuje spoľahlivú podporu v záujme posilnenia potravinovej bezpečnosti; dôrazne odmieta akýkoľvek návrh na začlenenie rozpočtu SPP do jedného fondu spolu s inými politikami alebo fondmi, pretože takýto prístup by znížil účinnosť intervencií a narušil by strategické ciele Únie v oblasti potravinovej bezpečnosti a rozvoja vidieka;

9. poukazuje na to, že v súčasnom geopolitickom kontexte sa bezpečný a neprerušený prístup k potravinám stal otázkou strategickej bezpečnosti a že závislosť od dovozu môže byť zneužitá ako nástroj nátlaku; zdôrazňuje, že v tejto súvislosti by sa mal klásť väčší dôraz na tradičné hlavné ciele SPP, ktorými sú podpora potravinovej bezpečnosti a odolnosti, zabezpečenie spravodlivého príjmu pre poľnohospodárov a zlepšenie stability a konkurencieschopnosti trhu;

10. zdôrazňuje, že udržateľná potravinárska a poľnohospodárska výroba zohráva vzhľadom na nový geopolitický kontext výraznejšiu strategickú úlohu, pretože je zásadnou súčasťou európskej bezpečnosti, stability a suverenity, ako aj strategickej autonómie, a že výška a rámec rozpočtu SPP musia túto skutočnosť odrážať; zastáva názor, že poľnohospodárstvo EÚ by malo byť uznané nielen ako hospodárske odvetvie, ale aj ako geopolitický základný kameň, nástroj sociálnej a územnej stability a rozhodujúca súčasť bezpečnostnej a obrannej politiky EÚ; konštatuje, že krajiny zohrávajúce na celosvetovej úrovni kľúčovú úlohu v odvetví poľnohospodárstva zvýšili – s výnimkou Európskej únie – od

vypuknutia krízy cien potravín v rokoch 2007 – 2008 svoje výdavky na tento sektor a jeho ochranu; pripomína, že produktivita a odolnosť poľnohospodárstva závisí od udržateľného hospodárenia s prírodnými zdrojmi, ktoré zaručí dlhodobú udržateľnosť našich potravinových systémov; zdôrazňuje, že je potrebné, aby SPP po roku 2027 prispela k posilneniu celkovej pripravenosti a odolnosti Únie; zdôrazňuje, že Komisia a členské štáty by mali zahrnúť potravinové hľadisko do svojich plánov bezpečnosti a konkurencieschopnosti; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby s cieľom zaručiť potravinovú bezpečnosť zvážili zriadenie strategických skladovacích zariadení na európskej a vnútroštátnej úrovni;

11. poukazuje na to, že efektívna poľnohospodárska výroba významne prispieva k udržateľnosti odvetvia tým, že optimalizuje výnosy s čo najmenším množstvom vstupov; zdôrazňuje, že SPP musí zahŕňať nástroje a investície, ktoré zvyšujú schopnosť poľnohospodárskych podnikov a vidieckych oblastí pripraviť sa na otrasy, tlmiť ich a zotaviť sa z nich; trvá na tom, aby prioritným cieľom SPP bolo uspokojovanie potravinových potrieb európskeho obyvateľstva, čo znamená, že sa musia lepšie podporovať poľnohospodári v regiónoch, aby sa tak posilnila potravinová bezpečnosť a strategická autonómia EÚ;

12. v tejto súvislosti zdôrazňuje strategickú úlohu veľkoobchodných trhov, akreditovaných štruktúr verejného záujmu, ktoré môžu zabezpečiť dodržiavanie zásad udržateľnosti, znižovania odpadu a transparentnosti cien;

13. poukazuje na to, že spolupráca, agregácia a dialóg, ako aj lepšia organizácia poľnohospodárov prostredníctvom družstiev, organizácií výrobcov či združení organizácií výrobcov v agropotravinovom hodnotovom reťazci sú spolu s výnimkami z ustanovení práva hospodárskej súťaže a s osobitnou podporou kľúčom k zlepšeniu postavenia poľnohospodárov, podpore spravodlivejšieho rozdelenia marží a zvýšeniu efektívnosti všetkých aktérov; v tejto súvislosti konštatuje, že reforma spoločnej organizácie trhov a smernica o nekalých obchodných praktikách[1] môžu byť príležitosťou na posilnenie postavenia poľnohospodárov v národných a nadnárodných agropotravinových dodávateľských reťazcoch a na zabezpečenie toho, aby poľnohospodári dostali za svoje produkty a za svoju prácu spravodlivé ceny, a to posilnením mechanizmov krízového riadenia a zlepšením cezhraničného presadzovania v oblasti nekalých obchodných praktík prostredníctvom harmonizácie na úrovni EÚ bez toho, aby sa ohrozili alebo negatívnym spôsobom ovplyvnili najlepšie

---

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2005/29/2022-05-28).

existujúce vnútroštátne stratégie a praktiky; vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť vytvorenia nových nástrojov s cieľom zabrániť tomu, aby poľnohospodári dostávali za svoje výrobky ceny, ktoré sú nižšie ako výrobné náklady;

14. zdôrazňuje najmä význam posilnenia cezhraničnej spolupráce medzi príslušnými orgánmi v členských štátoch, aby sa zabezpečilo účinné, koordinované a konzistentné uplatňovanie pravidiel na celom vnútornom trhu s cieľom bojovať proti zneužívaniu, zaručiť spravodlivosť v celom dodávateľskom reťazci a zabrániť nekalej hospodárskej súťaži; zdôrazňuje, že potravinová bezpečnosť a potravinová suverenita sú dôležitými prvkami strategickej autonómie a že v ďalšom VFR sa musí naďalej účinne podporovať konkurencieschopnosť a odolnosť poľnohospodárskeho sektora Únie;

15. zdôrazňuje, že v rámci SPP je dôležité chrániť a posilňovať priamu podporu príjmu s cieľom uspokojiť potreby všetkých aktívnych profesionálnych poľnohospodárov pracujúcich na plný aj čiastočný úväzok, a to bez ohľadu na veľkosť ich podniku a druh výroby; zdôrazňuje význam začlenenia poľnohospodárov vykonávajúcich viaceré činnosti, keďže k sociálno-ekonomickej štruktúre vidieckych oblastí významne prispievajú všetci poľnohospodári;

16. poukazuje na to, že priame platby v ich súčasnej podobe vytvárajú jasnú pridanú hodnotu EÚ, a pripomína význam modelu založeného na ploche, pričom treba zvýšiť podporu pre najzraniteľnejších poľnohospodárov vrátane rodinných poľnohospodárskych podnikov, malých a stredných poľnohospodárskych podnikov, mladých poľnohospodárov a žien podnikajúcich v poľnohospodárstve, poľnohospodárskych podnikov v oblastiach s prírodnými obmedzeniami a podnikov, ktoré uplatňujú udržateľnejšie postupy; zasadzuje sa za model, ktorý poskytuje stabilitu a účinne prispieva k príjmom poľnohospodárov a zachováva hospodársku životaschopnosť, konkurencieschopnosť a udržateľnosť výroby potravín vo všetkých regiónoch a na všetkých územiach EÚ; domnieva sa, že je nevyhnutné zabezpečiť spravodlivosť pri rozdeľovaní priamych platieb tak medzi členské štáty, ako aj v rámci nich;

17. domnieva sa, že v záujme lepšieho zacielenia podpory SPP na tých, ktorí vykonávajú poľnohospodársku činnosť, je potrebné ďalej spresniť rámcové vymedzenie pojmu poľnohospodár na úrovni EÚ, a že na základe tohto vymedzenia by členské štáty mali vymedziť, ktorí poľnohospodári majú nárok na podporu; trvá na tom, že toto vymedzenie by nemalo viesť k vylúčeniu podpory pre poľnohospodárov vykonávajúcich viaceré činnosti, ktorí aktívne hospodária, ale zároveň sa venujú aj nepoľnohospodárskym činnostiam mimo svojho poľnohospodárskeho podniku, pretože ich mnohostranné činnosti často posilňujú sociálno-hospodársku štruktúru vidieckych oblastí.

18. zdôrazňuje význam transparentnosti pri prideľovaní finančných prostriedkov SPP a žiada systematickú identifikáciu konečných príjemcov a prepojených spoločností; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaviedli kontrolné mechanizmy, ktoré zabránia koncentrácii podpory prostredníctvom zložitých vlastníckych štruktúr alebo umelého rozdrobenia poľnohospodárskych podnikov;

19. domnieva sa, že pokiaľ budú na vnútornom trhu rovnaké podmienky, mali by sa zachovať alebo zvýšiť platby dobrovoľnej viazanej podpory, a to s dostatočnými rozpočtovými prostriedkami a väčšou flexibilitou pri ich využívaní, ako jednoduchý nástroj na udržanie výroby v zraniteľných odvetviach a na boj proti špecifickým ťažkostiam, najmä tým, ktoré vyplývajú zo štrukturálnej konkurenčnej nevýhody znevýhodnených oblastí;

20. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zachovali dobrovoľný charakter ekoschém a aby ich v rámci SPP na obdobie po roku 2027 zjednodušili a spružnili; vyzýva členské štáty, aby svojim poľnohospodárom poskytli jasný a jednoduchý zoznam efektívnych a účinných možností ekoschém, z ktorých si budú môcť vybrať, a doplnili ich primeranou a atraktívnou stimulačnou odmenou, a to bez toho, aby oslabili finančné prostriedky vyčlenené na priame platby a investície či zvýšili byrokraciu; vyzýva členské štáty, aby investovali do odbornej prípravy s cieľom podporiť poľnohospodárov pri účinnom využívaní ekoschém;

21. uznáva pokrok, ktorý sa už dosiahol prostredníctvom sociálnej kondicionality; požaduje vyhodnotenie sociálnej kondicionality v rámci SPP a primerané, účinné a jasne vymedzené vykonávanie s cieľom zabrániť duplicite právnych predpisov medzi členskými štátmi a neprimeranému administratívnemu zaťaženiu poľnohospodárov a chrániť práva pracovníkov;

22. požaduje komplexnú štúdiu s cieľom posúdiť, či by zavedenie povinných mechanizmov, ako je prerozdeľovanie alebo obmedzenie priamych platieb v rámci SPP prostredníctvom zavedenia stropov a uplatňovania zásady degresívnosti, zaistilo väčšiu spravodlivosť; zdôrazňuje, že táto otázka by sa mala analyzovať pred predložením návrhov novej SPP s cieľom vytvoriť vhodné nástroje, ktoré môžu skutočne podporiť životaschopnosť poľnohospodárskych podnikov v celej EÚ vrátane mladých poľnohospodárov a žien podnikajúcich v poľnohospodárstve a malých a stredných poľnohospodárskych podnikov; zdôrazňuje, že v tejto štúdii by sa malo analyzovať aj neuplatňovanie stropu na konkrétne platby, ako sú ekoschémy a agroenvironmentálne alebo klimatické platby;

23. požaduje snahu o spravodlivé rozdelenie hodnoty vytvorenej v rámci agropotravinového reťazca prostredníctvom rámcových zákonov a intervencií zameraných na zvýšenie ziskovosti poľnohospodárskeho podnikania a miezd, a to obnovením rovnováhy vzťahov s distribútormi a výrobcami v rámci reťazca; požaduje najmä stimuly a

investície do nových agropotravinárskych obchodných modelov, ktoré zabezpečia dlhodobú finančnú udržateľnosť, a žiada obnovenie rovnováhy obchodných vzťahov medzi poľnohospodármi, distribútormi a výrobcami nad rámec súčasného prístupu EÚ k zakázaným postupom, a to vypracovaním referenčných rámcových právnych predpisov inšpirovaných francúzskym zákonmi EGAlim;

24. požaduje nezávislý a silný druhý pilier SPP, ktorý bude oddelený od politík súdržnosti, no zároveň s nimi bude úzko koordinovaný, pričom bude podporovať súdržnosť politík s cieľom uľahčiť okrem iného územnú integráciu a zabezpečiť synergie a účinnú podporu pre odvetvie poľnohospodárstva v súdržnom rámci, ktorý zaručí efektívne využívanie finančných prostriedkov EÚ a investícií do projektov; trvá na tom, aby sa tieto finančné prostriedky dostali k príjemcom včas; domnieva sa, že finančné prostriedky na rozvoj vidieka by sa mali prideľovať primárne na poľnohospodárske činnosti, zatiaľ čo ostatné opatrenia na podporu území alebo infraštruktúry by sa mali financovať z kohéznych fondov;

25. zdôrazňuje, že v rámci druhého piliera SPP je potrebný dobre financovaný program rozvoja vidieka na podporu vidieckych oblastí, a to so silným finančným príspevkom EÚ, ktorý by bol doplnený vnútroštátnym spolufinancovaním s cieľom zabezpečiť účinnosť a dlhodobú udržateľnosť programu; v tomto zmysle zdôrazňuje kľúčovú úlohu miestnych samospráv a zainteresovaných strán, ako sú napr. družstvá a miestne akčné skupiny, pri zefektívnení úsilia v rámci druhého piliera SPP; zdôrazňuje, že regióny musia mať možnosť samostatne navrhovať, realizovať a riadiť opatrenia na rozvoj vidieka, pričom by mali rešpektovať ústavné špecifiká každého členského štátu;

26. požaduje zvýšenie rozpočtu vyčleneného na program LEADER, ktorý prispieva k riešeniu sociálnych výziev a k podpore miestnych akčných skupín posilnením prístupov založených na miestnom rozvoji vedenom komunitou, ktoré sú kľúčom k budovaniu silnejších prepojení medzi vidiekom a mestami; zdôrazňuje, že iniciatíva LEADER zohráva ústrednú úlohu pri podpore atraktívnych, prosperujúcich, odolných a vzájomne prepojených vidieckych oblastí, pretože podporuje iniciatívy, ktoré vytvárajú miestnu pridanú hodnotu, stimulujú podnikanie, podporujú inovácie a posilňujú hospodársku a sociálnu štruktúru území, čo sú všetko aspekty, ktoré sú nevyhnutné na udržanie a prilákanie ľudského kapitálu, najmä mladých ľudí a žien, a prispievajú k demografickej a územnej rovnováhe a generačnej obnove;

27. uznáva, že dobrovoľné agroenvironmentálne a klimatické opatrenia a opatrenia v oblasti dobrých životných podmienok zvierat a zdravia zvierat a rastlín v rámci druhého piliera, ktoré využívajú zjednodušený prístup založený na stimuloch a dodržiavaní predpisov, sú kľúčovými nástrojmi na ochranu životného prostredia a podporu udržateľných postupov a zároveň prispievajú k dôstojným príjmom

poľnohospodárov, ktorí ich vykonávajú; domnieva sa, že tieto schémy druhého piliera sú účinnejšie ako ekoschémy, ktoré v mnohých členských štátoch nedosiahli želané výsledky, pretože boli pre poľnohospodárov veľmi zložité, a preto vyjadruje názor, že na tieto schémy druhého piliera by sa mal v budúcej SPP vynaložiť vyšší podiel finančných prostriedkov; zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby agroenvironmentálne a klimatické opatrenia prispievali k zachovaniu a posilneniu výroby potravín;

28. žiada, aby sa finančná podpora SPP zjednodušila a sprístupnila malým projektom, ktoré sú najčastejšie hnacou silou najinovatívnejších iniciatív; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali a rozširovali využívanie zjednodušeného vykazovania nákladov;

29. vyzýva Komisiu, aby s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky a vysokú úroveň bezpečnosti potravín, vysledovateľnosti a udržateľnej výroby v EÚ prijala konkrétne opatrenia, ktorými sa zaručí, aby sa dovoz agropotravinových výrobkov z krajín mimo EÚ riadil rovnakými normami týkajúcimi sa bezpečnosti potravín, životného prostredia, sociálnej oblasti a dobrých životných podmienok zvierat, aké sa vyžadujú od výrobcov v EÚ; trvá na tom, že je to nevyhnutné na to, aby sa zabránilo ohrozeniu konkurencieschopnosti agropotravinárskej výroby EÚ v súvislosti s dovážanými výrobkami; trvá na tom, že s cieľom zabrániť nekalej hospodárskej súťaži s ohľadom na poľnohospodárov EÚ musí byť Komisia v prípade potreby pripravená aktivovať ochranné doložky vo svojich dohodách s krajinami mimo EÚ, aby sa tak zabezpečila stabilita vnútorného trhu;

30. vyzýva Komisiu, aby v rámci svojho úsilia o otvorenie nových trhov a konsolidáciu existujúcich trhov vykonávala systematické hodnotenie vplyvu ustanovení týkajúcich sa poľnohospodárskeho odvetvia v každej zo svojich obchodných dohôd, v rámci ktorého by mali byť zohľadnené všetky zainteresované strany, a to s cieľom určiť ich kumulatívny vplyv, a aby vypracovala osobitné stratégie na zabezpečenie rovnakých podmienok a reciprocity na všetkých úrovniach, najmä pokiaľ ide o výrobné, kvalitatívne a sociálne normy;

31. zdôrazňuje, že je potrebné zachovať súlad medzi politikami EÚ v oblasti obchodu a udržateľnosti a posilniť kontroly vykonávané Komisiou a členskými štátmi a prostredníctvom kontrolnej agentúry EÚ, a to tak pri zdroji, ako aj na hraniciach, pretože by to európskym výrobcom poskytlo väčšie záruky, pokiaľ ide o spravodlivú hospodársku súťaž; požaduje preskúmanie obchodnej politiky EÚ s cieľom zabezpečiť, aby účinne podporovala konkurencieschopnosť a udržateľnosť európskeho poľnohospodárstva; zdôrazňuje, že pri uzatváraní budúcich obchodných dohôd by sa nemala oslabovať udržateľnosť a konkurencieschopnosť poľnohospodárskeho odvetvia EÚ;

32. vyzýva Komisiu, aby zlepšila synergie, doplnkovosť a koordináciu medzi nástrojmi financovania EÚ, ako je Kohézny fond, nástroj obnovy NextGenerationEU alebo Fond na spravodlivú transformáciu, ako aj s vnútroštátnymi nástrojmi, a aby zároveň otvorila priame linky spolupráce s miestnymi orgánmi pri riadení a vykonávaní fondov; ďalej vyzýva na posilnenie integrácie s ostatnými relevantnými programami s cieľom maximalizovať vplyv cieľov v oblasti inovácií, digitalizácie, udržateľnosti a odolnosti v poľnohospodárstve a vo vidieckych oblastiach; vyzýva Komisiu, aby na začiatku každého finančného programového obdobia zaviedla vnútorný postup na zabezpečenie komplementárnosti a súdržnosti medzi jednotlivými podpornými nástrojmi na úrovni EÚ, ktoré sú plánované vo vidieckych oblastiach;

33. zdôrazňuje, že prístup poľnohospodárov a ďalších aktérov v rámci agropotravinárskeho sektora k finančným prostriedkom je nevyhnutný na realizáciu investícií, uľahčenie prístupu k pôde a zabezpečenie kontinuity poľnohospodárskej činnosti v poľnohospodárskych podnikoch; okrem toho zdôrazňuje, že na inovácie a technológie v agropotravinárskom sektore by sa mala naďalej prioritne poskytovať cielená investičná podpora, aby sa EÚ mohla stať globálnym digitálnym centrom a podporovali sa tak začínajúce podniky a prilákali a udržali sa talentovaní mladí ľudia;

34. konštatuje, že členské štáty čelia rastúcim a rôznorodým rizikám; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že primerané zvýšenie a reforma spoločnej rezervy na krízové situácie v poľnohospodárstve v kombinácii s vytvorením nových a osobitných finančných nástrojov so zdrojmi mimo SPP sú nevyhnutné na podporu poľnohospodárov v prípade nepredvídateľného narušenia trhu a zmeny klímy, ako sú napr. suchá a záplavy, búrky, choroby plodín a zvierat, ako aj v prípade zmien v správaní spotrebiteľov a geopolitického napätia; vyzýva Komisiu, aby vymedzila svoju stratégiu krízového riadenia *ex ante* podľa jednotlivých produktov s cieľom využiť rezervu na krízové situácie v poľnohospodárstve spôsobom, ktorý maximalizuje efektívnosť a pridanú hodnotu Spoločenstva; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili rýchlu, účinnú a primeranú reakciu na potreby poľnohospodárov v krízových situáciách, čo im umožní rýchlo získať kapitál, ktorý potrebujú na obnovenie svojej poľnohospodárskej činnosti;

35. zdôrazňuje významnú úlohu, ktorú zohrávajú verejné intervenčné mechanizmy SPP pri stabilizácii poľnohospodárskych trhov a ochrane poľnohospodárov pred cenovými výkyvmi; poukazuje na to, že referenčné prahy neboli prehodnotené už niekoľko rokov a že by sa mali čo najskôr preskúmať, aby sa zohľadnil vývoj cien;

36. požaduje lepšiu koordináciu a zjednodušenie medzi všetkými dostupnými nástrojmi vrátane Fondu solidarity, aby poľnohospodári, ako aj vidiecke spoločenstvá a miestne orgány, ktorí boli zasiahnutí prírodnými katastrofami a katastrofami súvisiacimi s klímou, mali

prístup k rýchlejšej a cielenejšej podpore; vzhľadom na rastúce škody spôsobené prírodnými katastrofami požaduje vytvorenie automatického aktivačného mechanizmu na urýchlenie využívania osobitných nástrojov na zmierňovanie a riadenie rizík založených na aktívnych a pasívnych opatreniach, ktoré by boli pre poľnohospodárov cenovo dostupné;

37. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili včasné a správne vykonávanie svojich národných strategických plánov v rámci oboch pilierov, čím sa zabráni nutnosti vrátiť finančné prostriedky;

38. zdôrazňuje, že hoci poľnohospodárstvo prispieva prostredníctvom SPP k iným politikám a stratégiám, napr. v oblasti životného prostredia, energetiky, klímy, biodiverzity, zdravia a dobrých životných podmienok zvierat, verejného zdravia a regionálneho rozvoja, je dôležité a vítané, aby aj ostatné politiky naďalej prispievali k udržateľnosti poľnohospodárstva, rozvoju vidieka a poskytovaniu služieb nad rámec výroby potravín a biogénnych zdrojov; zdôrazňuje najmä význam rozvoja bioenergetiky a biohospodárstva na podporu odolnosti poľnohospodárskeho sektora;

39. vyzýva Komisiu, aby vo všetkých oblastiach politiky zaviedla celoúnijný mechanizmus overovania vplyvov na vidiecke oblasti a aby do všetkých činností súvisiacich s rámcom rozvoja vidieka zapojila komunity vidieckeho paktu, ako aj Výbor regiónov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že hoci Komisia zahrnula mechanizmus overovania vplyvov na vidiecke oblasti do svojej vízie pre vidiecke oblasti do roku 2040, v praxi sa zdá, že bol zavedený len v obmedzenej miere;

40. opätovne potvrdzuje, že EÚ uplatňuje na globálnej úrovni najprísnejšie normy v oblasti bezpečnosti potravín, dobrých životných podmienok zvierat a environmentálnej a sociálnej ochrany, ktoré sú základom konkurencieschopnosti vysokokvalitných poľnohospodárskych výrobkov EÚ, a že tieto normy sa musia dodržiavať a chrániť; žiada preto, aby všetky navrhované právne predpisy v týchto oblastiach boli vedecky podložené a predchádzalo im dôkladné a komplexné posúdenie vplyvu a aby boli navrhnuté tak, aby posilňovali konkurencieschopnosť a udržateľnosť poľnohospodárskych podnikov v EÚ; domnieva sa, že na splnenie tohto cieľa je nevyhnutné, aby sa poľnohospodárom poskytovali stimuly a kompenzácia za akékoľvek dodatočné náklady, ktoré im vzniknú;

41. zdôrazňuje, že zlepšenie životných podmienok zvierat je nielen etickým imperatívom, ale aj cestou k odolnejším a ziskovejším systémom chovu hospodárskych zvierat; zdôrazňuje, že zdravšie zvieratá s nižšou mierou stresu vo všeobecnosti vyžadujú menej veterinárnych zásahov, majú vyššiu plodnosť a lepšiu úžitkovosť, čo vedie k vyššej ekonomickej efektívnosti; žiada, aby opatrenia SPP naďalej podporovali investície a odbornú prípravu v oblasti vyšších

noriem týkajúcich sa dobrých životných podmienok zvierat, ktoré by boli v súlade s očakávaniami trhu a vedeckými odporúčaniami;

42. vyzýva Komisiu, aby vo svojich legislatívnych návrhoch týkajúcich sa budúcej SPP predložila ambiciózny a komplexný bielkovinový plán, ktorý by mal zahŕňať vhodné opatrenia a nástroje na podporu vysokokvalitnej produkcie bielkovinových plodín vrátane strukovín, ako sú okrem iného určité olejniny, strukoviny a zelené objemové krmivá, a plodiny iné ako strukoviny, ako napr. slnečnica a repka olejná na potravinárske a kŕmne účely, s cieľom výrazne znížiť deficit bielkovín v EÚ a zabezpečiť strategickú autonómiu;

43. zdôrazňuje, že udržateľný chov hospodárskych zvierat má strategický význam pre rozvoj vidieka, ochranu biodiverzity, starostlivosť o krajinu a environmentálnu udržateľnosť, najmä v znevýhodnených oblastiach a v krajinných oblastiach s vysokou prírodnou hodnotou, a zdôrazňuje potrebu poskytnúť tomuto odvetviu primeranú finančnú podporu na zabezpečenie jeho udržateľnosti; zdôrazňuje, že živočíšne produkty majú nielen výživovú hodnotu, ale ich výroba zohráva kľúčovú úlohu pri zachovávaní tradičnej kultúrnej krajiny, úrodnosti pôdy a ukladaní uhlíka; vyzýva Komisiu, aby vytvorila skupinu na vysokej úrovni pre chov hospodárskych zvierat, do ktorej budú zapojené všetky príslušné zainteresované strany, s cieľom vypracovať nové prístupy na ochranu budúcnosti tohto odvetvia a riešiť postupný úbytok hospodárskych zvierat v EÚ a podporiť pritom generačnú obnovu, presadzovať dobré životné podmienky zvierat a obehové hospodárstvo vrátane využívania digestátu ako cenného biohnojiva, ktoré prispieva k recyklácii živín a zdraviu pôdy, a maximalizovať pozitívny prínos udržateľného chovu hospodárskych zvierat k ochrane a obnove prírody, biodiverzite a zdraviu a úrodnosti pôdy a podporovať investície na podporu konkurencieschopnosti tohto odvetvia; domnieva sa, že zavedenie nového systému obchodovania s emisnými kvótami v poľnohospodárstve (ETS) by viedlo k nadmernej zložitosti bez akejkoľvek záruky účinnosti;

44. upozorňuje na nedávne prepuknutie chorôb zvierat vo viacerých členských štátoch; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby posilnili opatrenia na ich prevenciu a eradikáciu a aby zvýšili finančné prostriedky SPP určené na riadenie rizík a investície do lepšej biologickej bezpečnosti v poľnohospodárskych podnikoch; vyzýva Komisiu, aby v poľnohospodárskom odvetví EÚ posilnila opatrenia týkajúce sa zdravia zvierat koordinovaním výskumu, nákupu a dodávok veterinárnych vakcín na úrovni EÚ prostredníctvom mechanizmu pripravenosti a včasného odhaľovania a podporovaním vývoja týchto vakcín v EÚ; žiada o primerané financovanie tohto mechanizmu mimo SPP; naliehavo vyzýva členské štáty, aby podporovali regióny a spolupracovali s nimi pri vypracúvaní a vykonávaní plánov prevencie, očkovania a zmierňovania následkov týchto chorôb;

45. vyjadruje poľutovanie nad tým, že financovanie opatrení na

prevenciu, kontrolu a eradikáciu určitých chorôb zvierat prostredníctvom Programu pre jednotný trh nepostačuje na podporu poľnohospodárov a členských štátov pri zvládaní chorôb, ako je slintačka a krívačka; zdôrazňuje, že v EÚ môže mať akékoľvek zlyhanie pri prevencii alebo kontrole chorôb zvierat v jednom členskom štáte bezprostredné dôsledky na ostatné členské štáty a vyžaduje si koordinovanú reakciu; žiada, aby sa na úrovni EÚ zaviedli prísne normy v oblasti zdravia zvierat na ochranu chovu hospodárskych zvierat vrátane ustanovení o riadení populácií voľne žijúcich zvierat, ktoré predstavujú riziko infekcie, a v prípade potreby o cielenom očkovaní zvierat;

46. zdôrazňuje, že antimikrobiálna rezistencia je závažnou hrozbou pre ľudské zdravie a zníženie používania antibiotík pri chove hospodárskych zvierat musí byť prioritou; berie na vedomie dostupné finančné prostriedky na zníženie náchylnosti na choroby a prenosu chorôb zvierat, ktoré sú už k dispozícii v rámci SPP;

47. opätovne potvrdzuje, že je potrebné vypracovať zastrešujúcu potravinovú stratégiu EÚ založenú na vedeckej metóde experimentovania, ktorá by zahŕňala pestovanie plodín a chov hospodárskych zvierat a zároveň zabezpečila spravodlivé zaobchádzanie so všetkými poľnohospodárskymi odvetviami; podporuje vedecky podložené environmentálne hodnotenia, ktoré zohľadňujú celý životný cyklus potravinových výrobkov; podporuje vedecky podloženú výživu, ktorá potvrdzuje význam potravín živočíšneho pôvodu pre ľudské zdravie, najmä pre zraniteľné skupiny obyvateľstva, ako sú deti, staršie osoby a ženy;

48. vyzýva členské štáty, aby podporovali a zlepšovali pracovné a sociálne podmienky a mzdy poľnohospodárov alebo akýchkoľvek poľnohospodárskych zamestnancov a aby zabezpečili riadne pokrytie a nahradenie pracovníkov v prípade choroby alebo úrazov spôsobujúcich dočasnú neprítomnosť; požaduje tiež, aby sa poskytovala odborná príprava, ako aj ročná dovolenka a rodinná dovolenka na účely starostlivosti o rodinných príslušníkov s cieľom zabezpečiť kvalitné pracovné miesta a lepšiu rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom poľnohospodárov a poľnohospodárskych pracovníkov; zdôrazňuje úlohu poľnohospodárstva ako kľúčového prispievateľa k sociálnej zodpovednosti a dôstojným pracovným podmienkam vo vidieckych oblastiach;

49. vyzýva Komisiu, aby aktualizovala pridelené finančné prostriedky na program POSEI s cieľom zohľadniť minimálne akumulovanú infláciu v budúcom VFR, a aby každoročne upravovala finančné prostriedky, a vyjadruje poľutovanie nad tým, že deflátor vo výške 2 % uplatňovaný na priame platby nebol v súčasnom VFR zohľadnený aj pre program POSEI; domnieva sa však, že Komisia musí urobiť viac a v budúcom VFR treba navrhnúť výrazné zvýšenie rozpočtu na program POSEI, aby sa poľnohospodárskej výrobe poskytla doplnková podpora, čím sa

zabezpečí potravinová sebestačnosť v najvzdialenejších regiónoch; považuje to za nevyhnutné na pokračovanie poľnohospodárskej činnosti v najvzdialenejších regiónoch, na podporu investícií a zabezpečenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti EÚ, a to v plnom súlade s článkom 349 ZFEÚ, v ktorom sa uznáva osobitný charakter týchto regiónov a potreba prijať diferencované opatrenia na riešenie ich trvalých obmedzení; tvrdí, že pri zvýšení financovania programu POSEI by sa mali zohľadniť aj skutočné a špecifické poľnohospodárske potreby týchto regiónov vrátane zmien výrobných nákladov, vystavenia narastajúcim extrémnym výkyvom počasia a zmene klímy, územnej rozdrobenosti, volatility trhu a potreby zabezpečiť ekonomickú životaschopnosť poľnohospodárskych podnikov a spravodlivé príjmy poľnohospodárov; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam vytvorenia osobitného mechanizmu, konkrétne programu POSEI pre dopravu, ktorý pomôže zmierniť dodatočné náklady na prepravu výrobkov v rámci najvzdialenejších regiónov a z týchto regiónov na jednotný trh a výrobných faktorov v najvzdialenejších regiónoch;

50. poukazuje na to, že financovanie včelárstva v rámci druhého piliera by malo byť cielenejšie a účinnejšie a že nový legislatívny rámec by mal ustanoviť modernizáciu a zjednodušenie režimu podpory pre včelárov v prvom pilieri, v rámci čoho treba zohľadniť špecifiká a zraniteľné miesta tohto sektora;

51. zdôrazňuje, že pre prácu poľnohospodárov, kvalitu života vo vidieckych oblastiach a pri prekonávaní sociálnej izolácie má veľký význam prístup k fyzickej a digitálnej infraštruktúre so spoľahlivým vysokorýchlostným širokopásmovým pripojením a využívanie satelitnej technológie; trvá preto na tom, že je dôležité dosiahnuť postupnú digitalizáciu poľnohospodárstva, čo zahŕňa stály prístup k internetu, digitálne znalosti, inovácie, prístup poľnohospodárov k údajom a ich vlastníctvu a možnosti vzdelávania a odbornej prípravy s cieľom prilákať do týchto oblastí a udržať v nich ľudí, najmä tých mladých, a umožniť im tak zostať tam, ak je to ich prianím; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby poľnohospodárom a správcom lesov sprístupnili odbornú prípravu s cieľom získať digitálne zručnosti, ktoré im môžu pomôcť čo najlepšie využiť výhody digitalizácie a precízneho poľnohospodárstva a pracovať efektívnejšie a udržateľnejšie, pričom treba mať na pamäti, že osobná a ústna komunikácia má v súčasnosti pre mnohých poľnohospodárov stále zásadný význam; uznáva kľúčovú úlohu organizácií poľnohospodárov pri podpore digitálnej transformácie poľnohospodárstva;

52. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili úplné zosúladenie medzi programom Digitálna Európa, politikami zavádzania širokopásmového pripojenia a SPP po roku 2027; potvrdzuje, že je nevyhnutné vybaviť vidiecke oblasti digitálnou infraštruktúrou a posilniť zručnosti potrebné na prácu na diaľku, precízne poľnohospodárstvo a digitálne podnikanie; zdôrazňuje, že služby digitálnej infraštruktúry musia byť pre občanov na vidieku cenovo

dostupné; zdôrazňuje, že takéto investície sú kľúčom k zníženiu vyľudňovania vidieka a zvýšeniu atraktívnosti poľnohospodárstva a života na vidieku pre mladšie generácie;

53. žiada, aby sa vzhľadom na vysokú mieru samovrážd v tomto odvetví zvyšovalo povedomie o význame duševného zdravia poľnohospodárov a poľnohospodárskych pracovníkov; zdôrazňuje, že ide o znepokojujúci jav spôsobený okrem iného vysokou úrovňou stresu, neistotou, zložitou administratívnou záťažou, ako aj zraniteľnosťou, sociálnou izoláciou, nedostatkom voľných dní, dlhom a hospodárskymi ťažkosťami, ktorým poľnohospodári čelia; okrem toho zdôrazňuje, že dodatočný tlak na poľnohospodárov pri riadení ich podnikov vytvárajú stresujúce postupy kontroly poľnohospodárskych podnikov, a vyzýva členské štáty, aby vytvorili mechanizmy na riešenie tohto problému; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporili spoluprácu na vypracúvaní komplexnej stratégie v oblasti duševného zdravia poľnohospodárov a zabezpečili, aby boli do budúcej SPP zahrnuté vhodné podporné opatrenia; zdôrazňuje hodnotu prístupov prispôsobených miestnym podmienkam s využitím rôznych typov podporných služieb vrátane existujúcich poľnohospodárskych poradenských sietí a ďalších skupín na podporu vidieckych spoločenstiev; domnieva sa, že je nevyhnutné rozvíjať programy psychologickej pomoci, ako aj opatrenia na podporu administratívneho zjednodušenia a rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, čo pomôže zlepšiť kvalitu života poľnohospodárov a pracovníkov v EÚ; opakuje, že je potrebné, aby poľnohospodári dostávali za svoje trhové a netrhové produkty spravodlivé ceny;

54. zdôrazňuje, že viac než 70 % spotrebiteľov v EÚ sa pri nákupe rozhoduje na základe informácií na obaloch, a upozorňuje na reálne riziko zavádzania spotrebiteľov; vyzýva preto na konsolidáciu harmonizovaného označovania EÚ, aby sa zaručil spravodlivý a nestranný systém, ktorý poskytne transparentné informácie o krajine pôvodu, zárukách kvality a výrobných normách vrátane noriem v oblasti dobrých životných podmienok zvierat a ekologických noriem agropotravinových výrobkov EÚ; domnieva sa, že je potrebné zaručiť vysledovateľnosť a konkurencieschopnosť na jednotnom trhu a v celosvetovom meradle prostredníctvom jasných pravidiel, aby sa tak zabránilo narušeniam a klamlivým praktikám, s cieľom chrániť integritu potravinových systémov EÚ, zlepšiť ich propagáciu a posilniť informovanosť a povedomie spotrebiteľov;

55. zasadzuje sa za posilnenie ochranných opatrení pre regionálne produkty vrátane posilnenia systémov chráneného označenia pôvodu, chráneného zemepisného označenia a zaručených tradičných špecialít prostredníctvom zjednodušených postupov, ktoré chránia pred zneužívaním a falšovaním;

56. vyzýva ďalej Komisiu, aby ukončila systémy označovania na prednej strane obalu, ktoré sa považujú za zjednodušujúce, napríklad Nutri-

score, pretože chýba široký vedecký konsenzus a existuje riziko, že potravinársky priemysel upraví parametre tak, aby vyhovovali jeho záujmom;

57. požaduje podporu vzdelávania v oblasti výživy v školách a školských jedálňach s cieľom umožniť deťom porozumieť významu plnohodnotnej a vyváženej stravy už od útleho veku a pomôcť im pochopiť pôvod potravín; podporuje rozvoj zdravých stravovacích návykov a školské jedálne lístky, ktoré zahŕňajú jedlá s vitamínmi, vlákninou a potravinami bohatými na živiny, s cieľom prispieť k posilneniu fyzickej a duševnej pohody študentov; okrem toho zdôrazňuje, že je potrebné rešpektovať a podporovať národnú, miestnu a sezónnu gastronómiu ako cenné kultúrne dedičstvo, ktoré je dobre zastúpené v modeli stredomorského stravovania; naliehavo vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že miestnym a regionálnym orgánom budú poskytnuté dodatočné zdroje na programy zamerané na tieto činnosti, a zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa verejné obstarávanie riadilo kvalitou, a nie cenou, a aby sa tam, kde je to možné, podporovala spotreba ekologických, miestnych a sezónnych výrobkov so zemepisným označením;

58. zdôrazňuje význam programu EÚ na distribúciu mlieka, ovocia a zeleniny deťom prostredníctvom školských programov ako kľúčového nástroja na podporu zdravého stravovania, najmä pre deti zo zraniteľného prostredia, pre ktoré môže byť školské stravovanie jedným z mála zdrojov vyváženej výživy; vyjadruje poľutovanie nad tým, že niektoré členské štáty nevyužívajú finančné prostriedky vyčlenené na tento program, čo vedie k nedostatočnému využitiu dostupného rozpočtu; upozorňuje na to, že do poskytovania vzdelávania v oblasti potravín je dôležité zapojiť poľnohospodárov a aktérov v celom agropotravinovom hodnotovom reťazci a podporovať pritom priame prepojenia medzi výrobcami a školami;

59. zdôrazňuje, že je dôležité zachovať primerané financovanie výroby olivového oleja a stolových olív vzhľadom na ich významný prínos pre zdravie a výživu všetkých Európanov;

60. vyjadruje hlboké znepokojenie nad rozkvetom projektov na výrobu tzv. laboratórneho mäsa; zdôrazňuje, že je potrebné revidovať legislatívny rámec EÚ, ktorý sa vzťahuje na povoľovanie takýchto výrobkov, aby sa doň lepšie začlenili hospodárske, sociálne a environmentálne dôsledky a etické aspekty spojené s týmto typom inovácie;

61. nabáda politikov, školy, médiá, poľnohospodárov a miestne združenia, aby spolupracovali pri propagácii pozitívneho obrazu poľnohospodárstva, zvyšovali jeho príťažlivosť pre mladých ľudí a lepšie informovali o úlohe poľnohospodárov pri udržateľnej výrobe potravín a v environmentálnych službách; vyzýva na všeobecné uznanie zásadnej práce poľnohospodárov a poľnohospodárskych pracovníkov, pokiaľ ide o bezpečnosť potravín, a ich záväzku

uplatňovať udržateľné postupy, a to prostredníctvom kampaní zameraných na zvyšovanie informovanosti spotrebiteľov o rozhodnutiach, ktoré prijímajú pri nákupe, a na posilnenie vzťahu medzi spotrebiteľmi a poľnohospodármi EÚ, čím sa podporí lepšie pochopenie toho, ako vyrábajú agropotravinové výrobky, ktoré spotrebitelia nakupujú; zdôrazňuje potrebu bojovať proti dezinformáciám a zavádzajúcim, chybným a neodôvodneným tvrdeniam s cieľom zlepšiť negatívny obraz, ktorý má časť spoločnosti o poľnohospodároch; naliehavo vyzýva členské štáty, aby toto uznanie zahrnuli do svojich vzdelávacích plánov s cieľom zabezpečiť. aby poľnohospodárstvo bolo atraktívnou hospodárskou činnosťou; vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že poľnohospodári a obyvatelia vidieka už mnoho rokov trpia tým, že nepatria medzi priority a že sa na nich nevykladajú dostatočné investície;

Zjednodušenie SPP na obdobie po roku 2027: smerom k efektívnejšiemu riadeniu

62. s ohľadom na budúcnosť podporuje cieľ Komisie na obdobie 2024 – 2029 spočívajúci v znížení administratívnej záťaže poľnohospodárov a zjednodušení právnych predpisov ako prierezovú strategickú prioritu, ktorej cieľom je uľahčiť prístup k podpore z prostriedkov SPP a zefektívniť jej vykonávanie v praxi; trvá na tom, že to musí byť jednou z hlavných zásad, o ktoré sa opierajú všetky opatrenia zamerané na dosiahnutie sociálnej, environmentálnej a hospodárskej udržateľnosti poľnohospodárstva EÚ bez toho, aby sa ohrozilo päť hlavných cieľov SPP stanovených v článku 39 ZFEÚ; zdôrazňuje, že zjednodušenie SPP by nemalo ohroziť silný regulačný rámec na úrovni EÚ, ktorý je nevyhnutný na zachovanie aspektu jednotnosti SPP a zabezpečenie verejnej podpory potrebných finančných zdrojov; ’

63. zdôrazňuje potrebu väčšej flexibility a jednoduchšej štruktúry financovania novej SPP, ktorá bude prínosom pre aktívnych poľnohospodárov; poukazuje na to, že nestále podmienky, rastúca regulácia a stúpajúce spoločenské očakávania spôsobujú u poľnohospodárov frustráciu a ovplyvňujú atraktívnosť tohto povolania, najmä medzi mladými poľnohospodármi a najzraniteľnejšími skupinami;

64. vyzýva Komisiu, aby sa pri navrhovaní budúcej štruktúry SPP zamerala na stanovenie jasnejších kritérií, digitalizované postupy, štandardizované usmernenia, včasné oznamovanie zmien a dostupnú technickú podporu; zdôrazňuje, že tzv. gold-plating zvyšuje zložitosť pre poľnohospodárov a príjemcov, čím sa znižuje účinnosť a využívanie dôležitých opatrení;

65. požaduje lepšiu koordináciu medzi Komisiou a vnútroštátnymi a regionálnymi orgánmi, pokiaľ ide o obmedzenie povinností týkajúcich sa dokumentácie a podávania správ; zdôrazňuje, že pred vypracovaním národných strategických plánov SPP je potrebné, aby

Komisia, orgány členských štátov, poľnohospodári a organizácie poľnohospodárov proaktívne spolupracovali; zdôrazňuje, že je potrebné, aby členské štáty mali v rámci strategických plánov SPP väčšiu flexibilitu, ktorá im umožní v prípade potreby prispôsobiť konkrétne prvky bez toho, aby museli Komisiu vopred požiadať o súhlas; požaduje vytvorenie centralizovaného elektronického systému podávania správ, tzv. jednotného kontaktného miesta SPP, kde by poľnohospodári mohli podávať žiadosti, správy a všetku požadovanú dokumentáciu na jednom mieste, čím sa zabráni zbytočnej a duplicitnej administratíve;

66. požaduje, aby bol pre poľnohospodárov vytvorený realistický systém založený na stimuloch, ktorý bude odrážať časový záväzok príjemcu, a nie systém založený výlučne na povinnosti dosiahnuť ambiciózne environmentálne a sociálne ciele, pričom sa náležite zohľadnia osobitosti geografických oblastí; domnieva sa, že prístupy založené na stimuloch prinášajú najlepšie výsledky, pokiaľ ide o posilnenie udržateľnosti poľnohospodárstva v EÚ; zdôrazňuje, že je zásadne dôležité, aby pri výpočte odmeny za poskytnuté služby metodika prekračovala úzku optiku „vzniknutých nákladov a ušlého príjmu“ poľnohospodára, keďže socioekonomické straty pre širšiu komunitu môžu byť oveľa väčšie vzhľadom na stratu predchádzajúcej aj nadväzujúcej hospodárskej činnosti v danej lokalite; domnieva sa, že financovanie týchto platieb by malo pochádzať z SPP alebo z vnútroštátnych fondov, tak aby verejné financovanie mohlo skutočne stimulovať ekologické inovácie a zelenú transformáciu; vyzýva Komisiu, aby preskúmala ďalšie zdroje financovania nad rámec SPP na podporu poľnohospodárov pri vytváraní udržateľných obchodných modelov prispôsobených miestnym podmienkam;

67. zdôrazňuje, že pri vykonávaní požiadaviek dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu sa musia zohľadniť existujúce využívanie pôdy a poľnohospodárske postupy; zdôrazňuje, že aktívni poľnohospodári si musia zachovať právo pokračovať vo svojich súčasných poľnohospodárskych činnostiach vrátane nevyhnutných údržbových činností bez toho, aby museli čeliť ďalším administratívnym alebo prevádzkovým obmedzeniam;

68. zdôrazňuje, že je potrebné naďalej posudzovať požiadavky kondicionality v rámci SPP s cieľom zmierniť administratívnu záťaž a hospodárske a iné prekážky, znížiť náklady a zabrániť nadmerným požiadavkám na vykonávanie pre poľnohospodárov; trvá na tom, že poľnohospodári potrebujú flexibilitu a jednoduchosť, pričom treba naďalej podporovať zodpovedné poľnohospodárske postupy prostredníctvom stimulov, zachovania rovnakých podmienok a verejnej podpory politiky, a to v rámci prístupu, ktorý vytvára väčšiu pridanú hodnotu a viac investícií do inovácií; ’

69. naliehavo vyzýva Komisiu, aby povzbudzovala poľnohospodárov k preberaniu zodpovednosti tým, že umožní určitú mieru tolerancie a zabezpečí, aby sankcie boli spravodlivé a primerané, najmä pokiaľ

ide o požiadavky kondicionality, ako aj dobrovoľné ekoschémy a agroenvironmentálne a klimatické opatrenia; zdôrazňuje, že všetky nové legislatívne požiadavky v rámci SPP po roku 2027 musia byť sprevádzané dostatočnými prechodnými obdobiami a administratívnymi zjednodušeniami s cieľom zabezpečiť poľnohospodárom právnu istotu a istotu pri plánovaní;

70. zdôrazňuje, že nariadenie o spoločnej organizácii trhov[1] sa musí zjednodušiť, čím sa urýchlia postupy poskytovania mimoriadnej pomoci poľnohospodárom; zdôrazňuje, že je dôležité podporovať a posilňovať kľúčovú úlohu, ktorú zohrávajú družstvá, organizácie výrobcov, združenia organizácií výrobcov, organizácie pestovateľov ovocia a zeleniny, medziodvetvové organizácie a iné subjekty, ktoré prispievajú k agropotravinovému hodnotovému reťazcu vrátane odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby a k väčšej vyváženosti agropotravinového hodnotového reťazca, čím sa zabezpečuje lepšie odmeňovanie poľnohospodárov; naliehavo vyzýva Komisiu, aby preskúmala, ako možno prostredníctvom nariadenia o spoločnej organizácii trhov ďalej podnecovať a podporovať ich spoluprácu;

71. vyzýva Komisiu, aby vykonala komplexné preskúmanie nástrojov – vrátane stredísk pre monitorovanie trhu – zameraných na zlepšenie odolnosti voči volatilite trhu a kolapsom trhových cien; trvá na tom, že je nevyhnutné aktualizovať a posilniť súčasné nástroje riadenia rizík a posilniť spoluprácu medzi družstvami, organizáciami výrobcov a združeniami organizácií výrobcov s cieľom posilniť ich úlohu pri riadení hospodárskych nástrojov a nástrojov riadenia rizík; trvá na tom, že je potrebné, aby sa pre poľnohospodárov ďalej uľahčovalo uplatňovanie výnimiek z pravidiel hospodárskej súťaže, a to s cieľom riešiť a prekonať krízy na trhu;

72. nabáda Komisiu, aby v nariadení o spoločnej organizácií trhov zabezpečila účinné záchranné siete vrátane preskúmania súčasných cien verejnej intervencie a referenčných prahov, aby presne odrážali súčasné hospodárske podmienky a realitu;

73. víta nový balík Komisie pre sektor vinohradníctva a vinárstva a vyzýva Komisiu, aby ďalej vyčlenila finančné zdroje na realizáciu navrhovaných opatrení a na dlhodobo udržateľné oživenie tohto sektora;

74. okrem toho pripomína, že nariadenie o spoločnej organizácii trhov by sa malo zaoberať požiadavkou výrobcov a spotrebiteľov, pokiaľ ide o predajné názvy určitých poľnohospodárskych výrobkov, ako sú názvy

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

týkajúce sa mäsa, ktoré musia byť chránené pred rizikom zavádzajúceho používania;

75. požaduje záruku, že každému legislatívnemu návrhu týkajúcemu sa poľnohospodárstva bude s výnimkou mimoriadnych okolností predchádzať podrobné a komplexné posúdenie kumulatívneho vplyvu založené na dôkazoch, s osobitným dôrazom na hospodárske, environmentálne a sociálne aspekty, aby sa tak poľnohospodárom poskytla právna istota; zasadzuje sa za posúdenie hospodárskeho vplyvu navrhovaných politických opatrení na úrovni poľnohospodárskych podnikov a finančných prostriedkov potrebných na ich vykonávanie, ako aj nepretržité monitorovanie opatrení; zdôrazňuje, že neustále zvyšovanie regulačného zaťaženia ukladaného na toto odvetvie spôsobuje u poľnohospodárov frustráciu a vedie k značným dodatočným nákladom na úrovni poľnohospodárskych podnikov, čo je jedným z faktorov ovplyvňujúcich príťažlivosť tohto povolania pre nových záujemcov;

76. zdôrazňuje, že pri navrhovaní podporných opatrení, regulačných požiadaviek a inovačných stratégií je dôležité uznať rozmanitosť európskeho poľnohospodárstva vrátane skleníkového záhradníctva a trvalých plodín; požaduje zavedenie a úpravu právnych predpisov EÚ osobitne vypracovaných s cieľom riešiť výzvy a príležitosti súvisiace so skleníkovým, mestským a vertikálnym poľnohospodárstvom;

77. zdôrazňuje potrebu prechodu na integrované a interoperabilné digitálne systémy na monitorovanie SPP; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam podpory zberu údajov a informácií v rámci jednotného legislatívneho rámca, ktorý sa pri vývoji integrovaných systémov riadenia a kontroly opiera najmä o satelitné snímky; zdôrazňuje, že cieľom takýchto systémov by malo byť, pokiaľ možno, obmedzenie osobných alebo fyzických kontrol na mieste a minimalizovať administratívnu záťaž a náklady poľnohospodárov; trvá na tom, že sa musí plne zaručiť ochrana a vlastníctvo údajov poľnohospodárov; pripomína však, že vzhľadom na existujúce obmedzenia pri používaní satelitnej technológie, najmä pokiaľ ide o malé, úzke pozemky, je stále nevyhnutné zachovať i iné systémy;

78. vyzýva členské štáty, aby uplatňovali prístup jednotného auditu s cieľom minimalizovať čas, ktorý poľnohospodári strácajú pri príslušných kontrolách; nabáda Komisiu, aby zmodernizovala integrovaný systém riadenia a kontroly satelitných snímok, ako je Copernicus a Galileo, s cieľom integrovať existujúce a nové technológie, aby sa tak zabezpečila väčšia presnosť, spoľahlivosť a zjednodušenie;

79. zasadzuje sa za to, aby sa členským štátom umožnila väčšia flexibilita pri podpore investícií do kľúčových inovácií a technológií, ako je využívanie satelitov, internetu vecí a podobných technológií na zachytávanie prevádzkových údajov; domnieva sa, že sa tým zabezpečí transparentnosť a dodržiavanie predpisov bez toho, aby

poľnohospodárom vznikali dodatočné náklady, čo uľahčí prechod na systém založený na dôvere, v ktorom si spoľahliví poľnohospodári môžu sami osvedčiť dodržiavanie predpisov, pričom tento systém by bol doplnený cielenými auditmi založenými na rizikách namiesto rozsiahlych rutinných kontrol;

80. zdôrazňuje, že je potrebné navrhovať inovačné stratégie a digitálnu transformáciu spôsobom, ktorý je participatívny a prístupný pre všetky poľnohospodárske podniky, čím sa zabezpečí, aby technologický pokrok prispieval k súdržnosti vidieka, demokratickej účasti a udržateľnému rozvoju;

81. považuje za nevyhnutné poskytnúť členským štátom, ktoré uznávajú, že regióny majú právnymi predpismi stanovenú úlohu v riadení SPP, možnosť obnoviť nástroje riadenia na regionálnej úrovni v kontexte opatrení na rozvoj vidieka;

Voda a obehové hospodárstvo ako základ SPP po roku 2027

82. naliehavo vyzýva Komisiu, aby do SPP po roku 2027 začlenila strategický a holistický prístup k vodným zdrojom a zvýšila svoje synergie s inými fondmi EÚ, ako je Európsky fond regionálneho rozvoja, a to s cieľom posilniť väzbu medzi vodou a potravinami ako kľúčový prvok pri posilňovaní potravinovej bezpečnosti a rozvoji vidieckych oblastí; okrem toho vyzýva na zvýšenie investícií do zlepšovania odolnosti vodných zdrojov prostredníctvom modernizácie a rozvoja zadržiavania, distribúcie a skladovania vody a udržateľnej regulačnej infraštruktúry, ako aj riešení blízkych prírode, čo je kľúčové z hľadiska dosiahnutia efektívnejšieho a konkurencieschopnejšieho poľnohospodárskeho odvetvia;

83. vyzýva Komisiu, aby zaručila prístup k vode na účely udržateľného zavlažovania; zdôrazňuje, že je potrebné podporovať investície do čistenia a úpravy odpadových vôd, ako aj do využívania nekonvenčných vodných zdrojov, ako je regenerovaná a odsolená voda pre odvetvie poľnohospodárstva, a to bez ohľadu na veľkosť poľnohospodárskeho podniku a za konkurenčné ceny, pričom na prepravu tejto vody sú rovnako dôležité prepojenia systému prepravy vody; vyzýva Komisiu, aby zohľadnila tak výrazné rozdiely a výzvy v členských štátoch, ako aj osvedčené postupy uplatňované jednotlivými členskými štátmi na ochranu poľnohospodárskej výroby; vyzýva Komisiu, aby investovala do programov odbornej prípravy pre poľnohospodárov v oblasti efektívneho využívania vody;

84. vyzýva Komisiu, aby uprednostnila podporu inovačných technológií, inteligentného zavlažovania a digitalizáciu infraštruktúry s cieľom optimalizovať využívanie vody a znížiť vodnú stopu, najmä v regiónoch postihnutých suchom a dezertifikáciou, a zároveň zabezpečiť stabilnú výrobu;

85. upozorňuje na skutočnosť, že mnohé zavlažovacie systémy sú zastarané a neefektívne, čo spôsobuje značné straty vody, a preto si

vyžadujú výmenu alebo modernizáciu; vyzýva preto Komisiu, aby medzi svoje priority zaradila finančné stimuly na túto modernizáciu, a podporuje ich začlenenie ako oprávnených investícií do strategických plánov SPP a príslušných nástrojov súdržnosti EÚ;

86. zdôrazňuje zložitosť využívania finančných prostriedkov SPP, najmä z druhého piliera, na financovanie zavlažovacej infraštruktúry, a preto vyzýva na preskúmanie koncepcie a mechanizmov financovania takejto infraštruktúry s cieľom zlepšiť dostupnosť a využívanie vodných zdrojov poľnohospodármi, pričom treba zohľadniť skutočné náklady a pridanú hodnotu environmentálnych a krajinných služieb, ktoré poskytujú;

87. požaduje cielenú a účinnú podporu poľnohospodárov a lesníkov EÚ s cieľom posilniť obehové hospodárstvo a začleniť sa do vznikajúceho biohospodárstva prostredníctvom stimulov na zhodnocovanie biomasy, poľnohospodárskeho odpadu a vedľajších produktov, čím by sa podporila aj energetická autonómia poľnohospodárskych podnikov a znížila ich závislosť od vonkajších vstupov; poukazuje na potrebu optimalizovať využívanie surovín a druhotných výrobkov, prostredníctvom ktorých sa vytvárajú vedľajšie produkty, ako sú digestát a nové zdroje energie vrátane udržateľného bioplynu a udržateľných biopalív, pričom treba mať na pamäti potrebu uprednostniť výrobu potravín; zdôrazňuje, že tieto opatrenia, ktoré nesmú viesť k zvýšeniu administratívnej záťaže na úrovni poľnohospodárskych podnikov, prispejú k posilneniu energetickej autonómie EÚ, zvýšia dodatočné zdroje príjmov poľnohospodárov a vytvoria nové pracovné príležitosti; v tejto súvislosti nabáda Komisiu, aby uznala význam týchto aspektov v nadchádzajúcej stratégii pre biohospodárstvo do roku 2025;

88. zdôrazňuje potrebu holistického prístupu k dekarbonizácii poľnohospodárstva a požaduje primeranú podporu a stimuly, a to aj na zhodnocovanie biomasy a odmeňovanie sekvestrácie uhlíka v pôde, ako aj dostatočné finančné prostriedky pre poľnohospodárov na prijímanie riešení a postupov, ktoré znižujú uhlíkovú stopu plodín a zároveň zachovávajú ich konkurencieschopnosť, tak aby bremeno tejto dekarbonizácie a pracovnú záťaž neniesli výlučne oni;

89. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali a posilňovali integráciu poľnohospodárstva a energie z obnoviteľných zdrojov, pričom uznáva potenciál tejto synergie na podporu udržateľných poľnohospodárskych postupov, zlepšenie miestnej odolnosti voči zmene klímy a posilnenie obehového hospodárstva; zdôrazňuje, že poľnohospodárstvo môže prostredníctvom výroby energie z obnoviteľných zdrojov v tomto odvetví zohrávať kľúčovú úlohu v rámci Dohody o čistom priemysle a energetickej transformácie; vyzýva Komisiu, aby objasnila ustanovenia SPP s cieľom lepšie zosúladiť a zvýšiť kompatibilitu obnoviteľných a udržateľných zdrojov energie, ako sú agrofotovoltika a bioplyn, s poľnohospodárskymi činnosťami;

90. zasadzuje sa za revíziu smernice o dusičnanoch s cieľom zosúladiť ju s najnovšími vedeckými dôkazmi a najlepšími poľnohospodárskymi postupmi a zároveň naďalej chrániť kvalitu vody; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby spolupracovala s členskými štátmi na rýchlom prijatí vedecky podloženého návrhu umožňujúceho používanie hnojív RENURE za jasne vymedzených podmienok, tak aby poľnohospodári mohli znížiť svoju závislosť od syntetických hnojív a urýchliť prechod na obehovejšie a udržateľnejšie systémy hospodárenia so živinami;

91. požaduje uľahčenie štruktúrovanej výmeny poznatkov a spolupráce medzi porovnateľnými výrobnými systémami v členských štátoch s cieľom podporiť vzájomné učenie sa, riešiť výzvy špecifické pre jednotlivé regióny, ako sú napríklad výzvy, ktorým čelia oblasti s intenzívnou výrobou, a urýchliť udržateľný prechod prispôsobený špecifickým podmienkam jednotlivých odvetví;

92. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v SPP na obdobie po roku 2027 posilnili nástroje na riadenie rizík, a to zvýšením finančnej podpory poľnohospodárskeho poistenia, vzájomných fondov a nástroja stabilizácie príjmu; trvá na tom, že je potrebné, aby bolo poistenie pre poľnohospodárov prístupnejšie a finančne životaschopnejšie; poukazuje na potrebu zaviesť na úrovni EÚ mechanizmus na posilnenie vnútroštátnych systémov poľnohospodárskeho poistenia, ktorý by sa automaticky aktivoval s cieľom vyrovnať sa s extrémnymi a nepredvídateľnými poveternostnými, sanitárnymi a trhovými krízami; zdôrazňuje, že tieto opatrenia by mali dopĺňať existujúce nástroje riadenia trhu a nemali by narúšať existujúce vnútroštátne systémy;

93. vyzýva Komisiu, aby posilnila opatrenia na riadenie rizík vrátane systémov poistenia, zaistenia a iných doplnkových fondov, z ktorých sa má čerpať v prípade vyšších prahových hodnôt škôd, a to tak na preventívne opatrenia, ako aj na odškodnenie poľnohospodárov v súvislosti s prírodnými katastrofami, vypuknutia epizootických chorôb a chorobami rastlín; v tejto súvislosti považuje za nevyhnutné začleniť investície do prevencie, systémov včasného varovania a rozvoja novej infraštruktúry odolnosti, ktoré odvetviu umožnia predvídať rastúce riziká súvisiace s klímou a zotaviť sa z nich; zdôrazňuje, že je potrebné, aby členské štáty vo väčšej miere využívali nástroje na riadenie rizík, ktoré sa v súčasnosti nevyužívajú dostatočne;

94. zdôrazňuje potrebu reformy a zvýšenia finančnej kapacity poľnohospodárskej rezervy s cieľom riešiť nepredvídané narušenia trhu a udalosti súvisiace s klímou, ako sú suchá a záplavy; zdôrazňuje však, že poľnohospodárska rezerva nemôže byť jediným nástrojom, a opätovne zdôrazňuje význam rozvoja širšej škály nástrojov na riadenie rizík a rýchlu reakciu vrátane účinnejších systémov poľnohospodárskeho poistenia, vzájomných fondov, fondov pre núdzové situácie v oblasti klímy a mimoriadnej podpory likvidity pre poľnohospodárstvo EÚ;

95. upozorňuje na nedostatok konzistentných a ľahko použiteľných metodík na výpočet emisií jednotlivých poľnohospodárskych sektorov; preto dôrazne nesúhlasí s akýmikoľvek pokusmi o začlenenie poľnohospodárstva do systému ETS alebo do akýchkoľvek systémov environmentálneho zdaňovania;

96. zdôrazňuje, že dôsledkami zmeny klímy sú dotknuté všetky regióny EÚ; poukazuje však na to, že južné regióny sú zraniteľnejšie, trpia dezertifikáciou, suchom, salinizáciou akviferov, lesnými požiarmi, ako aj pretrvávajúcimi zrážkami a záplavami, čo vedie k prieniku nových škodcov a chorôb, ktoré sú pre odvetvie poľnohospodárstva hrozbou; zdôrazňuje preto, že poľnohospodári v celej EÚ potrebujú osobitné podporné opatrenia a nástroje, aby zdvojnásobili svoje úsilie o prispôsobenie svojich činností zmene klímy, predchádzanie jej negatívnym účinkom a ich zmierňovanie; upozorňuje na význam poskytovania komplexnej podpory vidieckym komunitám a miestnym orgánom pri dosahovaní týchto cieľov;

97. žiada neustálu podporu inovatívnych poľnohospodárskych techník vrátane techník používaných v ekologickom poľnohospodárstve a ďalších agroekologických postupov, a to v ekologických a čoraz viac aj v konvenčných systémoch, s cieľom výrazne znížiť využívanie vstupov a vonkajšiu závislosť v poľnohospodárstve a posilniť autonómiu a potravinovú bezpečnosť;

98. trvá na tom, že budúci rozvoj ekologického odvetvia EÚ musí byť trhovo orientovaný, a žiada, aby nová SPP naďalej poskytovala stimuly pre poľnohospodárov a nových účastníkov, aby sa zapojili do ekologického poľnohospodárstva; vyzýva Komisiu, aby preskúmala nové spôsoby riešenia kríz na trhu s ekologickými výrobkami; pripomína, že je potrebné podporovať ekologickú spotrebu aj prostredníctvom verejného obstarávania;

99. nabáda na minimalizáciu plytvania potravinami a potravinových strát v celom agropotravinovom reťazci vrátane prvovýrobcov s cieľom zabezpečiť efektívne, inovatívne a udržateľné využívanie všetkých zdrojov; vyzýva Komisiu, aby prijala opatrenia na všetkých úrovniach s cieľom predchádzať stratám a podporovať premenu prebytkov na výrobky s pridanou hodnotou; trvá na tom, že je potrebné prikladať väčšiu hodnotu potravinám, ktoré produkujú poľnohospodári, a oceňovať veľké úsilie o ich získavanie; v tejto súvislosti nabáda Komisiu, aby podporovala riešenia, ako je preskúmanie dátumov minimálnej trvanlivosti a používanie prírodných biologických konzervačných látok, s cieľom predĺžiť trvanlivosť potravinových výrobkov;

100. vyzýva Komisiu, aby vypracovala komplexnú stratégiu zhodnocovania živín v celom agropotravinovom reťazci, ktorá by cielene podporovala inovácie v oblasti separácie, spracovania a opätovného využívania živín z tokov odpadu vznikajúceho v rámci spracovania, maloobchodu a spotreby potravín;

Atraktívne odvetvie pre nové generácie

101. zdôrazňuje, že zabezpečenie generačnej obnovy a podnikania žien je nevyhnutné na zachovanie budúcnosti poľnohospodárstva EÚ a sociálno-ekonomickej štruktúry vidieckych oblastí; uznáva úsilie vyvíjané prostredníctvom opatrení SPP na podporu generačnej obnovy, najmä v okrajovejších vidieckych oblastiach, a zdôrazňuje, že ich treba posilniť; poukazuje však na to, že SPP nemôže byť jediným nástrojom na zapojenie mladých ľudí a žien do poľnohospodárstva, ale že musí byť podporená národnými stratégiami zahŕňajúcimi súkromné zdroje financovania, a to i pokiaľ ide o banky, modely poľnohospodárskej spolupráce a partnerstvá, ako aj finančné nástroje so zníženými alebo nulovými požiadavkami na spolufinancovanie; trvá na tom, že životne dôležitý cieľ zabezpečenia generačnej obnovy v poľnohospodárstve EÚ musia sprevádzať štrukturálne opatrenia, najmä pokiaľ ide o inovácie, digitalizáciu, digitálnu pripojiteľnosť a prístup k pôde; v tejto súvislosti so záujmom očakáva uverejnenie stratégie Komisie v oblasti generačnej obnovy;

102. vyzýva členské štáty, aby vypracovali koherentné, udržateľné a predvídateľné stratégie na zvýšenie atraktívnosti práce v poľnohospodárstve a aby pritom zabezpečili zlučiteľnosť s politikami EÚ a regionálnymi politikami vrátane národných strategických plánov; trvá na tom, že je potrebné zvýšiť a mobilizovať finančné zdroje SPP v prospech generačnej obnovy, čo v súčasnosti zahŕňa dodatočnú platbu v rámci prvého piliera a podporu na investície a pomoc pri zakladaní podniku dostupnú v rámci druhého piliera, ako aj vytvorenie nových finančných nástrojov mimo SPP; zdôrazňuje, že tieto nástroje by mali zahŕňať posilnené daňové výnimky a stimuly, zvýhodnené úvery, systémy poľnohospodárskej úverovej záruky, dotácie na nástroje precízneho poľnohospodárstva a služby odbornej prípravy, a to aj v oblasti udržateľných obchodných modelov, s cieľom zlepšiť ziskovosť;

103. zdôrazňuje, že je dôležité poskytovať diverzifikované, prispôsobené a nezávislé poradenské služby na podporu mladých poľnohospodárov a nových účastníkov, a to pred začatím ich činnosti, ako aj aj v nasledujúcich rokoch, najmä v oblasti mäkkých zručností, digitálnych a priamych marketingových zručností, účtovníctva, právnych aspektov, diverzifikácie podnikania, udržateľného poľnohospodárstva a komunikácie; zasadzuje sa za široké využívanie poľnohospodárskych podnikateľských inkubátorov, ktoré umožňujú osobám plánujúcim pôsobiť v poľnohospodárstve využívať znalosti poľnohospodárov s niekoľkoročnými skúsenosťami v štruktúrovanom prostredí predtým, ako prevezmú samostatný poľnohospodársky podnik; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili zriadenie národných stredísk odbornej prípravy mladých poľnohospodárov;

104. žiada Komisiu, aby posúdila, či by rozšírenie vekovej hranice oprávnenosti na podporu mladých poľnohospodárov na 45 rokov povzbudilo viac ľudí k tomu, aby začali pôsobiť v poľnohospodárstve,

a to aj prostredníctvom rekvalifikácie; vyzýva Komisiu, aby prehodnotila aj ďalšie prvky kritérií oprávnenosti, ktoré môžu byť príliš reštriktívne;

105. víta dohodu o spolupráci so skupinou Európskej investičnej banky (EIB) ako sľubný model, ktorý môže podporiť vytváranie finančných nástrojov pre mnohé aspekty SPP vrátane podpory mladých poľnohospodárov a žien podnikajúcich v poľnohospodárstve, ako aj opatrení v oblasti odolnosti vodných zdrojov, odolnosti trhu a odolnosti voči zmene klímy vo všetkých členských štátoch; domnieva sa, že úloha EIB by sa mala primárne zameriavať na poskytovanie nízkonákladového financovania na účely zosúladeného financovania kapitálových položiek a projektov infraštruktúry, do ktorých sa poľnohospodári môžu zapojiť v rámci programu modernizácie;

106. nabáda členské štáty, aby navrhli mechanizmy, ktoré uľahčia prechod na dôstojný a plánovaný odchod do dôchodku; požaduje najmä systémy predčasného odchodu do dôchodku pre poľnohospodárov, ktoré by boli financované zo samostatných fondov; požaduje rozšírenie služieb, ktoré spájajú poľnohospodárov odchádzajúcich do dôchodku so začínajúcimi mladými alebo novými poľnohospodármi, okrem iného spolu s logistickou podporou a právnym poradenstvom, s cieľom umožniť vzájomne prospešný prevod poľnohospodárskych podnikov a zabezpečiť kontinuitu znalostí a poľnohospodárskej činnosti;

107. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa vo svojich stratégiách generačnej obnovy zaoberali osobitnými prekážkami, ktorým čelia ženy, najmä mladé ženy, ktoré chcú vstúpiť do poľnohospodárskeho odvetvia, a to i pokiaľ ide o otázky, ktoré priamo nesúvisia s poľnohospodárstvom, ako je napr. primeraná zdravotná starostlivosť a sociálne služby; uznáva úsilie vynakladané prostredníctvom opatrení SPP na podporu žien v poľnohospodárstve, zdôrazňuje však, že je potrebná silnejšia a cielenejšia podpora, najmä v okrajových vidieckych oblastiach, vrátane prístupu k pôžičkám, odbornej príprave alebo finančnej pomoci, aby sa zabezpečila skutočná angažovanosť a rovnaké príležitosti; naliehavo vyzýva členské štáty, aby vytvorili vhodné podmienky na aktívnu účasť žien v zastupiteľských organizáciách v agropotravinárskom sektore a v riadiacich orgánoch poľnohospodárskych podnikov a združení žien pôsobiacich na vidieku; v tejto súvislosti víta nadchádzajúce vytvorenie platformy pre poľnohospodárky ako priestoru na dialóg a výmenu osvedčených postupov s cieľom posilniť účasť a rovnosť príležitostí v agropotravinárskom sektore;

108. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby naliehavo riešili problém úbytku a koncentrácie poľnohospodárskej pôdy vrátane nedostatočnej transparentnosti na tomto trhu; zdôrazňuje, že prenájom pôdy za podmienok právnej istoty je životaschopnou krátkodobou alternatívou na uľahčenie prístupu k pôde, pretože si vyžaduje menej zdrojov na začatie činnosti a podporuje generačnú obnovu;

zdôrazňuje význam verejne podporovaných služieb sprostredkovania pôdy a štruktúrovaného plánovania nástupníctva, najmä pokiaľ ide o prevod pôdy, ktorý umožňuje predčasný odchod do dôchodku a kontinuitu riadenia poľnohospodárskych podnikov; zasadzuje sa za to, aby členské štáty prijali politiky na podporu dlhodobého a stabilného prenájmu pôdy, čím sa zabezpečí istota držby pôdy a čas na investovanie, a to najmä pre mladých poľnohospodárov, ženy podnikajúce v poľnohospodárstve a nových poľnohospodárov, čo by mohlo zlepšiť aj zdravie pôdy, environmentálnu výkonnosť a odolnosť proti zmene klímy;

109. víta zámer Komisie zriadiť stredisko EÚ pre monitorovanie poľnohospodárskej pôdy, ktoré by malo zlepšiť transparentnosť na trhu s poľnohospodárskou pôdou v EÚ a uľahčiť harmonizáciu údajov o poľnohospodárskej pôde a prístup k pôde, umožniť spoluprácu a výmenu najlepších postupov medzi členskými štátmi, ako aj poskytnúť odporúčania pre informovanejšiu tvorbu politík EÚ;

110. zdôrazňuje skutočnosť, že zachovanie rozmanitej kultúrnej krajiny EÚ má nielen ekologický a turistický význam, ale je aj základom regionálnej identity a dlhodobej odolnosti vidieka; preto požaduje ich výslovné uznanie a začlenenie ich ochrany ako strategického cieľa do SPP po roku 2027;

111. podporuje prístupy k obnove prírody, ktoré fungujú v partnerstve s poľnohospodármi a vlastníkmi pôdy a zabezpečujú plné dodržiavanie vlastníckych práv;

112. nabáda Komisiu, aby preskúmala, ako by SPP mohla podporiť nové obchodné modely pre poľnohospodárov smerom k ešte udržateľnejšiemu a konkurencieschopnejšiemu poľnohospodárstvu v Európe;

113. vyzýva Komisiu, aby podporovala partnerstvá na výmenu najlepších postupov a inovatívnych nápadov medzi členskými štátmi v spolupráci s miestnymi orgánmi, univerzitami, výskumnými centrami a poľnohospodárskymi podnikmi; zdôrazňuje, že takáto spolupráca by sa mala zamerať na zjednodušenie, prístupnosť, zvyšovanie udržateľnosti a riešenie výziev špecifických pre každý región a odvetvie a mala by sa podporovať vhodnou odbornou prípravou, čím sa zabráni narušeniam a rozdielnym prístupom, ktoré by mohli byť pre poľnohospodárov nevýhodou;

114. nabáda na presadzovanie podporných a zviditeľňujúcich programov, ktoré odrážajú obohacujúci a uspokojivý životný štýl, ktorý môže poľnohospodársky sektor ponúknuť, pričom sa zdôrazňuje hodnota a angažovanosť poľnohospodárov v oblasti prírody, potravinovej bezpečnosti a špecifická kvalita a hodnoty, ktoré sú vlastné práci poľnohospodárov; upriamuje pozornosť na význam dlhodobej konzistentnosti politiky, ktorá je nevyhnutná na to, aby sa umožnilo stanovenie jasných dlhodobých cieľov pre poľnohospodársky sektor;

115. zdôrazňuje význam silnej a dobre financovanej propagačnej politiky EÚ vrátane zvýšených rozpočtových prostriedkov na SPP, s cieľom zvýšiť povedomie o kvalite poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov EÚ na úrovni Únie i na celosvetovej úrovni, a zdôrazňuje, že je to ešte dôležitejšie v obdobiach hospodárskej neistoty;

Inovácia s cieľom pokračovať v modernizácii poľnohospodárstva

116. požaduje ambiciózny investičný balík pre inovácie, technológie a aplikovaný výskum prispôsobený potrebám poľnohospodárov, financovaný prostredníctvom SPP, programu Horizont Európa, programu Digitálna Európa a iných podporných mechanizmov, ktorý bude zohrávať kľúčovú úlohu pri podpore udržateľnejšieho a lepšie prispôsobeného odvetvia poľnohospodárstva; zdôrazňuje, že program Horizont Európa by mal obsahovať osobitný pilier venovaný poľnohospodárstvu, zameraný na podporu výskumu, inovácií a prenosu poznatkov v agropotravinárskom sektore;

117. zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť, aby sa inovatívne a digitálne riešenia mohli využívať s rovnocenným prístupom vo všetkých typoch poľnohospodárskych podnikov a na všetkých územiach v EÚ a aby tieto riešenia podporovali udržateľné poľnohospodárstvo, pomáhali pri riadení rozmanitosti a zložitosti agroekosystémov, prispievali k stratégiám zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, zlepšili príjmy poľnohospodárov, znížili administratívne zaťaženie poľnohospodárov aj správnych orgánov, predvídali budúce výrobné podmienky a boli v súlade s očakávaniami spotrebiteľov a spoločnosti; zdôrazňuje, že využívanie nových technológií by malo byť podporené vhodným právnym rámcom, aby sa naplno využil ich potenciál, a malo by podliehať dôkladnému posúdeniu rizík;

118. žiada zvýšenie finančných prostriedkov na aplikovaný výskum udržateľných a účinných alternatív konvenčných prípravkov na ochranu rastlín a požaduje revíziu súčasných schvaľovacích postupov; zdôrazňuje, že treba zabrániť akémukoľvek ďalšiemu sťahovaniu prípravkov na ochranu rastlín z trhu, ak tieto prípravky rešpektujú stanovené zákonné bezpečnostné limity a ak ešte nie sú k dispozícii alternatívy, a to s cieľom zabezpečiť, aby sa poľnohospodárska výroba mohla zachovať bezpečným a udržateľným spôsobom; poukazuje na potenciál biostimulátorov pri zlepšovaní produktivity rastlín;

119. zdôrazňuje, že je dôležité uznať a posilniť úlohu modelu AKIS ako strategického a prierezového nástroja SPP po roku 2027, ktorý dokáže zabezpečiť účinné šírenie poznatkov a inovácií medzi poľnohospodármi; domnieva sa, že efektívny a koordinovaný systém AKIS má zásadný význam pre dosiahnutie kľúčových cieľov SPP, pokiaľ ide o konkurencieschopnosť, udržateľnú výrobu potravín, odolnosť proti zmene klímy a digitálnu transformáciu, a musí byť plne integrovaný do národných strategických plánov;

120. uznáva význam partnerstva EIP-AGRI, ktoré prispelo k pokroku v oblasti inovácií v agropotravinárskom a lesníckom sektore prostredníctvom vytvorenia operačných skupín a realizácie inovačných projektov zameraných na vývoj novátorských riešení využívajúcich najlepšie postupy, ktoré zlepšujú udržateľnosť, odolnosť a konkurencieschopnosť agropotravinárskeho odvetvia; vyzýva Komisiu, aby posilnila podporu tejto iniciatívy v rámci SPP po roku 2027;

121. poukazuje na to, že v rámci rozvoja vidieka treba navrhnúť osobitné opatrenie, ktoré sa bude zakladať na zásadách integrovaného udržateľného poľnohospodárstva, a to s cieľom viac využívať integrovanú ochranu proti škodcom vrátane biologickej ochrany, dronov a endoterapie a optimalizovať používanie prípravkov na ochranu rastlín, pričom sa musia vždy dodržiavať zavedené právne a bezpečnostné limity a poľnohospodárom sa bude poskytovať kompenzácia za akékoľvek utrpené finančné straty; zdôrazňuje dôležitosť zavedenia integrovaného poľnohospodárstva ako všeobecne uznávaného systému v EÚ, ako aj dôležitosť ďalšieho pokroku pri zavádzaní a podpore udržateľných a ekologických poľnohospodárskych postupov;

122. zdôrazňuje význam využívania súkromného financovania v rámci SPP na zvýšenie investícií do poľnohospodárstva a rozvoja vidieka mobilizáciou dlhodobejších zdrojov pre organizácie poľnohospodárov, najmä pre malé a stredné podniky, ako aj rodinné podniky;

123. konštatuje, že podľa štúdie výskumnej služby Európskeho parlamentu (EPRS) z roku 2025[1] je v určitých regiónoch koncentrovaný malý počet veľkých bitúnkov; zdôrazňuje preto, že prostredníctvom fondov SPP treba podporovať zriaďovanie a rozvoj bitúnkov, aby sa tak stimulovalo miestne hospodárstvo, vytvárali sa pracovné miesta a posilnili sa krátke dodávateľské reťazce;

124. požaduje rýchle schválenie a zavedenie nových techník šľachtenia, ako je CRISPR-Cas, a to v malých aj veľkých spoločnostiach, aby sa podporil vývoj plodín, ktoré sú odolnejšie, efektívnejšie využívajú zdroje a sú environmentálne udržateľné;

125. žiada prijatie opatrení, ktoré zabezpečia, aby si poľnohospodári zachovali plné vlastníctvo a kontrolu nad svojimi údajmi, čím sa zabezpečia ich práva a podporí transparentnosť pri využívaní a výmene poľnohospodárskych údajov v kontexte rozvíjajúcich sa digitálnych inovácií a inovácií založených na umelej inteligencii;

---

[1] Štúdia s názvom Dobré životné podmienky zvierat počas prepravy: aktuálne informácie o vykonávaní nariadenia Rady (ES) č. 1/2005, EPRS, oddelenie EPRS pre posudzovanie ex post, marec 2025, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2025/765766/EPRS_STU(2025)765766_EN.pdf.

126. zdôrazňuje potenciálne výhody dobrovoľného rámca EÚ pre certifikáciu odstraňovania uhlíka a naliehavo vyzýva Komisiu, aby zlepšila prístup poľnohospodárskeho sektora k týmto príležitostiam; zdôrazňuje, že uhlíkové a prírodné kredity by mohli poľnohospodárom, najmä tým mladým, poskytnúť pozitívny stimul a dodatočnú odmenu, a to spravodlivým odmeňovaním postupov, ako je agrolesníctvo a regeneračné obhospodarovanie pôdy, ktoré prispievajú k zachytávaniu uhlíka a znižovaniu emisií v poľnohospodárskych podnikoch; zdôrazňuje, že takýto certifikačný rámec musí byť otvorený a dostupný všetkým poľnohospodárom, ktorí sú ochotní zachovať alebo zvýšiť kapacitu svojej pôdy na ukladanie uhlíka, a nabáda Komisiu, aby vytvorila podmienky na zabezpečenie trhového dopytu po takýchto certifikátoch prostredníctvom vhodných stimulov a dlhodobej predvídateľnosti trhu pre investorov zo súkromného sektora; zdôrazňuje, že uhlíkové poľnohospodárstvo by malo dopĺňať aktívnu a udržateľnú poľnohospodársku výrobu, a nie ju nahrádzať;

127. vyzýva Komisiu, aby podporovala výrobu slnečnej energie v poľnohospodárskych podnikoch spôsobom, ktorý zabezpečí, že vlastníctvo zariadení a získané prínosy zostanú vlastníkom pôdy a miestnej komunite, a ktorý je zlučiteľný s poľnohospodárskou činnosťou, s cieľom zlepšiť schopnosť poľnohospodárov prispôsobiť sa zmene klímy a prispieť k stabilite a diverzifikácii ich príjmov;

128. naliehavo vyzýva Komisiu, aby sa riadila odporúčaniami Niinistövej správy a zvážila význam zabezpečenia strategických zásob potravín; žiada rozsiahle zavedenie strategických zásob potravín na základe solídnych skúseností získaných vo Fínsku a v Nemecku a začlenenie koncepcie dvojakého použitia už v štádiu návrhu do politík na rozvoj výroby biopalív; domnieva sa, že bez strategických zásob potravín nie je možná potravinová suverenita;

129. zdôrazňuje, že je dôležité výslovne potvrdiť zákonnosť pestovania, zberu, spracovania a komercializácie celej rastliny konopy na povolené priemyselné účely v celej EÚ, aby sa poľnohospodárom, spracovateľom, regulačným orgánom a spotrebiteľom poskytla právna istota; konštatuje, že pestovanie konopy si vyžaduje pomerne málo vstupov, najmä hnojív, prípravkov na ochranu rastlín a vody; zdôrazňuje, že prispieva aj k zdraviu pôdy a biodiverzite, pričom ponúka nové hospodárske príležitosti, dodatočný príjem a inovácie vo vidieckych oblastiach poskytovaním surovín na priemyselné využitie, ako sú textilné vlákna, a na iné účely, ako je napr. zdravie, potraviny a krmivá; vyzýva Komisiu, aby pre právnu klasifikáciu priemyselnej konopy stanovila na úrovni EÚ spoločnú prahovú hodnotu 0,5 % tetrahydrokanabinolu (THC), čím sa zabezpečí harmonizácia vnútroštátnych právnych predpisov v súlade s rozsudkami Súdneho dvora Európskej únie a medzinárodným právom;

°

° °

130. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.